

***INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU PRZEMYSKIEGO
ZA 2023 ROK***

PRZEMYŚL, MARZEC 2024 ROK

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. PROWADZENIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z ZAPOBIEGANIEM I ZWALCZANIEM CHOROÓB ZAKAŹNYCH	4
2.1 STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ	5
2.2 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE CAŁODOBOWYCH I STACJONARNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH	5
2.3 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE AMBULATORYJNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH	8
2.4 DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH.....	9
2.5 ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŹEŃ I CHOROÓB ZAKAŹNYCH	12
2.6 NADZÓR NAD ZACHOROWANIAMI WŚRÓD UCHODŹCÓW Z UKRAINY.....	19
3. NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	19
3.1 INTERWENCJE	21
3.2 NADZÓR ORGANÓW PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ NAD ZAKŁADAMI ŻYWIENIA ZBIOROWEGO TYPU OTWARTEGO W POWIECIE PRZEMYSKIM	22
3.3 STAN SANITARNY ŚRODKÓW TRANSPORTU ŻYWNOŚCI	23
3.4 JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH	23
3.5 NADZÓR NAD OBROTEM GRZYBAMI I PRZETWÓRSTWEM GRZYBÓW ORAZ ZATRUCIA GRZYBAMI.....	23
3.6 SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH – RASFF.....	24
3.7 NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM SUPLEMENTÓW DIETY	24
3.8 ZNAKOWANIE ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.....	25
3.9 JAKOŚĆ ZDROWOTNA MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ.....	25
3.10 NADZÓR ORGANU NAD ZAKŁADAMI ŻYWIENIA ZBIOROWEGO TYPU ZAMKNIĘTEGO W POWIECIE PRZEMYSKIM.....	25
3.11 REALIZACJA DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNO-OŚWIATOWEJ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	28
4. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI.....	29
4.1 OCENA JAKOŚCI WODY DOSTARCZANEJ PRZEZ WODOCIĄGI.....	29
4.2 PŁYWALNIE.....	31
4.3 KĄPIELISKA I MIEJSCA OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI .	32
4.4 STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	32
5. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAM I.....	34
5.1 DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO OCHRONY ZDROWIA PRACOWNIKÓW PRZED SZKODLIWYMI I UCIAŹLIWYMI CZYNNIKAMI WYSTĘPUJĄCYMI W MIEJSCU PRACY.....	34
5.2 CHOROBY ZAWODOWE	36
5.3 DZIAŁANIA W ZAKRESIE BADAŃ I POMIARÓW CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY	36

5.4	DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W PRZEMYŚLU W ZAKRESIE ZMNIEJSZANIA ZAGROŻEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZE ŚRODKI ZASTĘPCZE I NOWE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE W 2023 R.	36
6.	NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNYMI W PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA I WYPOCZYNKU	38
6.1	STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO- WYCHOWAWCZYCH	38
6.2	OCENA WARUNKÓW DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ DZIECI I MŁODZIEŻY	38
6.3	ERGONOMIA WYPOSAŻENIA PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	39
6.4	ZAPEWNIENIA MIEJSCA NA PODRĘCZNIKI I PRZYBORY SZKOLNE I HIGIENICZNA OCENA ROZKŁADÓW ZAJĘĆ LEKCYJNYCH W PLACÓWKACH.....	39
6.5	WARUNKI DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO.....	40
6.6	WARUNKI SANITARNE ZORGANIZOWANYCH FORM WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY	41
6.7	ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE.....	41
7.	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA NA TERENIE POWIATU PRZEMYSKIEGO	42
7.1	PROGRAMY EDUKACYJNE.....	42
7.2	AKCJE, KAMPANIE I INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA PROZDROWOTNE.....	45
7.3	PROGRAMY LOKALNE	50
7.4	KOMUNIKACJA SPOŁECZNOŚCIOWA	51
8.	DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W RAMACH ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	51
9.	PODSUMOWANIE	53

1. WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu kierując Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Przemyślu w roku 2023 realizował zadania, określone w ustawie Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz stosownych przepisach prawa dotyczących wymagań sanitarno-przeciwepidemicznych. Działania podejmowano zgodnie z obowiązującym Planem Zasadniczych Zamierzeń na rok 2023 zapewniając realizację celów i zadań w 2023 roku. Głównymi kierunkami działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu w roku 2023 były:

- Prowadzenie działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem chorób zakaźnych w tym minimalizowanie skutków COVID-19.
- Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach, miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, w pływalniach oraz nad obiektami użyteczności publicznej, szczególnie nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.
- Eliminowanie zagrożeń stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne oraz sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami, prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz produktami kosmetycznymi.
- Ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.
- Sprawowanie nadzoru nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
- Inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i monitorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.
- Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.
- Kształtowanie pozytywnego wizerunku Państwowej Inspekcji Sanitarnej w środkach masowego przekazu, w tym w mediach społecznościowych.

2. PROWADZENIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z ZAPOBIEGANIEM I ZWALCZANIEM CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Działalność organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej skupiona była na realizacji działań w zakresie zwalczania chorób zakaźnych oraz kontrolach podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Oddział Epidemiologii sprawując bieżący nadzór sanitarny, prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną wykonuje swoje zadania w zakresie:

- nadzoru epidemiologicznego nad występowaniem chorób zakaźnych i zakażeń przy ścisłej współpracy z placówkami medycznymi, które mają obowiązek zgłaszania każdego przypadku podejrzenia lub rozpoznania danej choroby zakaźnej do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego,
- podejmowanie działań mających na celu zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń, chorób zakaźnych, zatruc pokarmowych, prowadzenie działań profilaktycznych i przeciwepidemicznych, przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych oraz opracowywanie ognisk epidemicznych w przypadku zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej oraz zgonu z powodu tych chorób lub po uzyskaniu dodatniego wyniku badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych oraz współpraca z oddziałem oświaty zdrowotnej w zakresie rozpowszechniania wiedzy na temat higieny oraz profilaktyki chorób zakaźnych,
- nadzoru nad wykonawstwem szczepień ochronnych poprzez monitorowanie realizacji obowiązującego schematu obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży oraz prowadzenie sprawozdawczości z zakresu szczepień ochronnych, a także nadzór nad dokumentacją dotyczącą szczepień ochronnych, gospodarką preparatami szczepionkowymi, nadzór nad zachowaniem łańcucha chłodniczego oraz warunkami sanitarno-higienicznymi punktów szczepień, nadzór nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi (NOP), dystrybucja preparatów szczepionkowych do realizacji szczepień ochronnych, dla punktów szczepień i współpraca z oddziałem oświaty zdrowotnej w zakresie promocji szczepień ochronnych,
- nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne w celu zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych, w szczególności w zakresie prowadzenia procesów dekontaminacji (m.in. dezynfekcji, sterylizacji), nadzoru nad podmiotami leczniczymi w zakresie podejmowanych przez nie działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie zakażeń, w tym zakażeń szpitalnych i sprawowanie nadzoru nad

drobnoustrojami wielolekoopornymi (alarmowymi), współpraca z oddziałem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w sprawie wydawania ocen w przedmiocie spełnienia wymagań fachowych i sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady i miejsca, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

2.1 STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W roku 2023 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu sprawował nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w 45 podmiotach leczniczych na terenie powiatu przemyskiego, w tym w 2 placówkach lecznictwa zamkniętego.

Celem prowadzonych działań była ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Na ocenę warunków higieniczno-sanitarnych placówek wpływały:

- stan techniczny pomieszczeń i urządzeń,
- warunki zaopatrzenia w wodę, stan instalacji i urządzeń wodociągowych,
- sposób prowadzenia gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi,
- postępowanie z czystą i brudną bielizną,
- postępowanie ze zwłokami osób zmarłych w placówkach całodobowego udzielania świadczeń zdrowotnych.

2.2 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE CAŁODOBOWYCH I STACJONARNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

Wśród placówek lecznictwa zamkniętego na terenie powiatu przemyskiego w roku 2023 skontrolowano:

- Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. Eugeniusza Brzezińskiego w Żurawicy,
- Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Leczniczy „ZACISZE” Winne Podbukowina.

Zakres kontroli obejmował przestrzeganie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, kontrola realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, kontrola przestrzegania przepisów dotyczących monitorowania zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych, kontrola postępowania

z odpadami komunalnymi, bielizną szpitalną, gospodarki wodno-ściekowej, monitoring wentylacji oraz kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne środowiska pracy.

Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy realizuje całodobową opiekę nad pacjentami chorymi psychicznie, uzależnionymi od alkoholu i narkotyków. W roku 2023 przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną obejmującą m.in. Izbę Przyjęć, Oddział Psychogeriatryczny i Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych.

Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Zacisze” w Winne Podbukowina zapewnia całodobową opiekę i pielęgnację pacjentów, którzy nie wymagają hospitalizacji, ale nie są samodzielni ze względu na stan zdrowia. Udzielane są świadczenia zdrowotne w zakresie opiekuńczo-pielęgnacyjnym, leczenie długoterminowe, rehabilitacja i terapia zajęciowa. W zakładzie opiekuńczo-leczniczym przeprowadzono kontrolę z zakresu przestrzegania przepisów sanitarno-higienicznych, postępowanie z odpadami medycznymi, postępowania z bielizną pościelową oraz w zakresie sterylizacji, dezynfekcji, przestrzegania obowiązujących procedur higienicznych, prowadzenia kontroli wewnętrznej.

W zakresie zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w szpitalu dokonano oceny systemu kontroli zakażeń szpitalnych. W Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu w Żurawicy działa Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W Szpitalu są opracowane i stosowane procedury higieniczne, prowadzone są szkolenia personelu i kontrola wewnętrzna w zakresie poprawności, skuteczności stosowania procedur zapobiegania zakażeniom i szerzeniu się czynników alarmowych. Ocenę skuteczności działań przeprowadza się na podstawie analizy zużycia preparatów dezynfekcyjnych do rąk, audytów w oddziałach w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego i procedur sprzątnięcia. W zakładzie opiekuńczo-leczniczym prowadzona jest kontrola wewnętrzna w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Nieprawidłowości w wyżej wymienionym obszarze nie stwierdzono.

Podmioty udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych posiadają umowy na odbiór odpadów medycznych zawarte z wyspecjalizowanymi firmami posiadającymi stosowne zezwolenia na transport i unieszkodliwianie odpadów. Odpady medyczne magazynowane są w przeznaczonych do tego celu przenośnych urządzeniach chłodniczych. Segregacja odpadów odbywa się w miejscu wytwarzania do oznakowanych pojemników lub worków. Podczas kontroli w jednym z podmiotów stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami medycznymi. Dotyczyły one nieprawidłowych warunków wstępnego

magazynowania odpadów medycznych. Została wydana decyzja administracyjna nakazująca zapewnić właściwe warunki przechowywania odpadów medycznych.

Oba obiekty zaopatrzone są w instalację wodociągową, instalację ciepłej i zimnej wody, instalację elektryczną, instalację grzewczą, kanalizację, wentylację grawitacyjną, wentylację mechaniczną oraz klimatyzację. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg własny szpitala, a rezerwowym źródłem wody jest wodociąg Orzechowce. W przypadku ZOL - u podstawowym źródłem wody jest wodociąg Nienadowa. Obiekty zamkniętej opieki zdrowotnej zaopatrywane są w ciepłą wodę z własnych kotłowni. Nieczystości płynne odprowadzane są do gminnych sieci kanalizacyjnych.

Pranie bielizny w obydwu podmiotach odbywa się na podstawie umowy z firmą zewnętrzną Park Energii Słonecznej Caritas ul. Kapitulna 1 w Przemyślu. Bielizna brudna pakowana w worki foliowe odbierana jest przez pracowników firmy z brudowników i transportowana do pralni, bielizna czysta rozdzielana jest do magazynów bielizny czystej na poszczególnych obiektach. Stan bielizny dobry. Podmioty posiadają opracowane procedury postępowania z bielizną brudną i czystą. W jednym z podmiotów, w związku zaleceniami pokontrolnymi dotyczącymi przestrzegania zasad prania odzieży pacjentów w pralni podręcznej, rozpoczęto prace mające na celu przystosowanie pomieszczeń pralni do obowiązujących przepisów, wydzielenia strefy czystej i brudnej w pralni.

W placówkach lecznictwa zamkniętego wydane zostały ogółem dwie decyzje nakazujące poprawę stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych oddziałów i pomieszczeń oraz usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli. Dotyczyły one głównie złego stanu sanitarno-higienicznego ścian, sufitów podłóg, płytek ściennych w zakresie zapewnienia powierzchni gładkich zmywalnych, umożliwiających mycie i dezynfekcję, oraz zapewnienia prawidłowej gospodarki odpadami medycznymi niebezpiecznymi, w tym zapewnienia właściwych warunków wstępnego magazynowania odpadów medycznych. Ponadto wydane zostały zalecenia pokontrolne dotyczące bieżącego utrzymania porządku i czystości w pomieszczeniach sanitarnych, utrzymania czystości kratki wentylacyjnych oraz zapewnienia właściwych warunków do przechowywania środków higienicznych i przeznaczonych do pielęgnacji pacjentów.

2.3 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA REALIZOWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE UDZIELAJĄCE AMBULATORYJNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

W roku 2023 spośród 43 podmiotów lecznictwa otwartego na terenie powiatu przemyskiego skontrolowano 23 obiekty. Kontrole przeprowadzono w NZOZ-ach, ambulatoriach lekarskich, gabinetach indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej, zespołach ratownictwa medycznego, zakładzie rehabilitacji leczniczej i w punktach szczepień.

Zakres kontroli nadzorowanych obiektów obejmował przestrzeganie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, kontrola realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych (w zakresie sterylizacji, dezynfekcji, przestrzegania obowiązujących procedur higienicznych, prowadzenia kontroli wewnętrznej), gospodarka odpadami medycznymi i komunalnymi.

Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego posiadają w większości opracowane procedury postępowania w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych m.in. dotyczące dezynfekcji i sterylizacji sprzętu i powierzchni, postępowania z czystą i brudną bielizną, postępowania z odpadami medycznymi. W każdym zakładzie opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego bielizna czysta i brudna przechowywana jest w wydzielonych miejscach z rozdziałem na bieliznę czystą i brudną. Bielizna prana jest we własnym zakresie lub w pralni z zachowaną barierą higieniczną. W 1 obiekcie wydano zalecenie, aby na bieżąco uaktualniać procedury higieniczne zgodnie ze zmianami wprowadzanymi w sposobie wykonywania dekontaminacji.

W obiektach, w których prowadzone są zabiegi sterylizacyjne prowadzona jest bieżąca kontrola skuteczności procesów sterylizacyjnych. Warunki mycia i dezynfekcji, przechowywania sprzętu wielokrotnego użytku oceniono pozytywnie. Sprzęt i materiały sterylne posiadały aktualny termin ważności i przechowywane były w wyznaczonych do tego celu zamykanych szufladach lub szafach. Roztwory robocze środków dezynfekcyjnych przygotowywane były na bieżąco przez personel, przechowywane w pojemnikach zaopatrzonych w sito pod przykryciem. Podczas kontroli stwierdzono właściwy dobór środków dezynfekcyjnych, stężenia oraz sposobu dezynfekcji. Nieprawidłowości w zakresie prowadzenia procesów dekontaminacji nie stwierdzono.

Skontrolowane podmioty wykonujące działalność leczniczą zaopatrywane są w wodę głównie z wodociągów sieciowych, pozostających pod stałym nadzorem służb sanitarnych. Zaopatrzenie w ciepłą wodę zapewnione jest z miejscowych sieci komunalnych, własnych

kotłowni lub elektrycznych podgrzewaczy. Punkty wodne wyposażone są w dozowniki na mydło oraz środek do dezynfekcji rąk, podajniki na ręcznik papierowy.

Podmioty lecznicze prowadzące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne posiadają umowy na odbiór odpadów medycznych zawarte z wyspecjalizowanymi firmami posiadającymi stosowne zezwolenia na transport i unieszkodliwianie odpadów. Odpady medyczne magazynowane są w przeznaczonych do tego celu przenośnych urządzeniach chłodniczych. Segregacja odpadów odbywa się w miejscu wytwarzania do oznakowanych pojemników lub worków. Podczas kontroli w 1 podmiocie stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: zapewnienia prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi odnośnie przestrzegania terminu przekazywania odpadów do miejsca wstępnego magazynowania odpadów maksymalnie do 72 godzin od wytworzenia odpadów.

Stan sanitarny i porządkowy obiektów tej kategorii w zdecydowanej był dobry. Utrzymanie porządku w podmiotach prowadzone jest przez przeszkolonych pracowników, osoby sprzątające zatrudnione przez podmioty lecznicze lub właścicieli praktyk lekarskich.

2.4 DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

2.4.1 STAN UODPORNIEŃ DZIECI POWIATU PRZEMYSKIEGO

Obowiązkowe szczepienia ochronne prowadzone w ramach Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych są skuteczną i powszechnie społecznie akceptowalną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom ochronnym (prewencji indywidualnej), jak również kształtowania odporności całej populacji na zachorowania (prewencji zbiorowej). Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu wysokiego odsetka populacji – tj. co najmniej ok 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne populacji.

Tabela 1. Poniżej przedstawiono stan uodpornienia na terenie powiatu roczników objętych szczepieniem według kalendarza szczepień

Stan zaszczepienia przeciwko:	Rok urodzenia 2021	Rok urodzenia 2022	Rok urodzenia 2023
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	99,2%	98,5%	88,6%

Błonica, Tężec	98,0%	96,5%	53,1%
Krztusiec	98,0%	96,5%	53,1%
Hib typu B	98,0%	96,5%	53,1%
Poliomyelitis	98,0%	96,5%	52,8%
Streptococcus Pneumoniae	98,6%	97,6%	69,6%
Odra, Świnka, Różyczka	97,5%	76,7%	*

* dzieci w roczniku 2023 nie podlegają szczepieniom p/odrze, p/śwince, p/różyczce

Niższa wartość procentowa wykonanych szczepień ochronnych u dzieci z rocznika 2023 wynika z faktu, że tylko dzieci urodzone w pierwszym półroczu mogą być zaszczepione podstawowo przeciwko wybranym jednostkom chorobowym, natomiast dzieci urodzone w drugim półroczu nie osiągają wymaganego wieku do wykonania szczepień ochronnych.

2.4.2 NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE

Preparaty szczepionkowe, tak jak każdy preparat stosowany w medycynie mogą powodować objawy niepożądane. Wystąpienie niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) może wynikać z kilku czynników tj.: samego preparatu, niewłaściwego sposobu podania, jak również stanu organizmu w momencie szczepienia oraz jego indywidualnych cech osobniczych. Większość ma łagodny przebieg i ustępuje w ciągu kilku dni. Zazwyczaj nie wymagają one interwencji lekarza i szczególnego leczenia. Poważne działania niepożądane po szczepieniach występują sporadycznie. Ponadto w przypadku wszystkich obecnie stosowanych szczepionek ryzyko wystąpienia poważnego Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego jest wielokrotnie mniejsze niż ryzyko i konsekwencje wynikające z zachorowania na chorobę zakaźną, przed którą chroni szczepienie.

W roku 2023 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu zgłoszono 2 przypadki NOP z powiatu przemyskiego. Przypadki zostały sklasyfikowane jako łagodne. W 2023 r. nie zgłoszono żadnych Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych po podaniu szczepionki przeciw COVID-19 z terenu powiatu przemyskiego.

2.4.3 TRANSPORT PREPARATÓW SZCZEPIONKOWYCH, DYSTRYBUCJA, ZACHOWANIE ŁAŃCUCHA CHŁODNICZEGO

O skuteczności szczepienia decydują między innymi prawidłowe warunki transportu szczepionek i ich przechowywania. Ważne jest zapewnienie stałej temperatury w przedziale od +2°C do +8°C. Duże znaczenie dla prawidłowego przechowywania szczepionek ma także stan techniczny chłodni przeznaczonych do składowania szczepionek. Punkty szczepień wyposażone są w urządzenia chłodnicze zaopatrzone w termometry oraz urządzenia zapewniające całodobowy bieżący monitoring temperatury z funkcją powiadomienia SMS w przypadku przekroczenia ww. progu bądź utraty zasilania.

W nadzorowanych 17 podmiotach zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego, realizujących szczepienia ochronne u dzieci, młodzieży i osób dorosłych przeprowadzono łącznie 17 planowych kontroli. W żadnej z kontrolowanych placówek nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast w większości placówek wydano zalecenia dotyczące wykonania zaległych, zaplanowanych szczepień w poszczególnych rocznikach zgodnie ze schematem obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży, a także planem szczepień na dany rok. Ponadto zalecono przechowywanie oraz dystrybucję preparatów szczepionkowych zgodnie z obowiązującymi przepisami, zaleceniami producenta, Kartami Charakterystyki Produktów Leczniczych, wdrożonymi procedurami, a także monitorowanie na bieżąco warunków przechowywania produktów immunologicznych w celu zachowania ich trwałości i zapobieżenia zmniejszeniu ich skuteczności a w przypadku opuszczenia „zimnego łańcucha chłodniczego” wstrzymanie w obrocie takich preparatów oraz powiadomienie PSSE w Przemyślu.

2.4.4 EGZEKUCJA SZCZEPIEŃ

W ramach nadzoru nad szczepieniami prowadzone są postępowania administracyjne wobec rodziców lub opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym. W roku 2023 punkty szczepień znajdujące się na terenie powiatu przemyskiego zgłosiły 30 przypadków uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Wszystkie zgłoszone osoby uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych zostały poinformowane o korzyściach wynikających ze szczepień oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych przy uchylaniu się od tego obowiązku. Każdorazowo prowadzone były tzw. „działania miękkie”, polegające na wezwaniu do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyślu uchylających się rodziców i opiekunów prawnych, korespondencji z rodzicami w celu zwiększenia ich świadomości na temat szczepień.

W 2023 roku zaszczepiono 15 dzieci, których rodzice zostali zgłoszeni do PSSE w Przemyślu jako osoby uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu wystosował: 30 wezwań do stawiennictwa w PSSE w Przemyślu, przeprowadzono w związku z tym 9 rozmów, wystosowano 38 wezwań do stawiennictwa w punkcie szczepień celem poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym, 20 upomnień zawierających wezwania do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej, 18 wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej wraz z tytułami wykonawczymi oraz wystosowano 4 postanowienia w sprawie rozpoznania zarzutów, oddalające zarzuty.

2.5 ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH

2.5.1 WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY

W 2023 r. zanotowano na terenie powiatu przemyskiego 3 przypadki zachorowania na Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B Przewlekłe i 1 przypadek zachorowania na Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C Przewlekłe. Chorowały osoby dorosłe, 2 osoby były leczone w szpitalu. Jak wynika z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych do zakażenia wirusami HBV i HCV mogło dojść wskutek zabiegów medycznych z przerwaniem ciągłości tkanek, w tym zabiegów stomatologicznych, operacyjnych lub mniejszych zabiegów chirurgicznych.

2.5.2 WIRUSOWE ZAKAŻENIA JELITOWE

Na terenie powiatu przemyskiego na wirusowe zakażenia jelitowe chorowało 14 osób, w tym 5 dzieci do lat 2. W 2023 r. zanotowano 11 przypadków zakażeń wywołanych przez rotawirusy, 3 przypadki zakażenia wywołanego przez norowirusy, nie zanotowano zakażeń wywołanych przez adenowirusy.

Tabela 2. Wirusowe zakażenia jelitowe w roku 2023 według czynnika etiologicznego porównawczo do roku 2022

Liczba zachorowań	ROTAWIRUS	NOROWIRUS	ADENOWIRUS
ROK 2022	78	24	15
ROK 2023	11	3	0

Zakażenia jelitowe przenoszone są głównie drogą pokarmową, powodują wymioty i biegunkę. Rotawirusy są najczęstszą przyczyną ostrej biegunki u dzieci. Przyczyną infekcji rotawirusowej może być bezpośredni kontakt z osobą zakażoną, kontakt z wydzielinami i wydaliniami zawierającymi wirusa, dotykane zanieczyszczonej powierzchni, brak prawidłowej higieny, obecność wirusa w powietrzu (suche fragmenty wydaliny osoby zakażonej) oraz zakażenie szpitalne w czasie hospitalizacji. Choroba może przybierać formę bezobjawową, łagodną i ostrą. U większości chorych choroba przebiega z objawami infekcji dróg oddechowych. Bardzo często dochodzi do odwodnienia organizmu.

Zakażenia norowirusowe są szczególnie groźne w przypadku niemowląt i młodszych dzieci, osób osłabionych innymi chorobami oraz osób w starszym wieku. Rozprzestrzeniają się bardzo szybko i łatwo, a do zakażenia wystarczy śladowa ilość materiału zakaźnego. Najczęstsze objawy zakażenia norowirusem to wymioty, wodnista biegunka, nudności, bóle brzucha oraz gorączka i bóle brzucha.

2.5.3 INNE BAKERYJNE ZAKAŻENIA JELITOWE

W roku 2023 zachorowało 22 osoby, w tym 6 dzieci do lat 2. Wszystkie osoby były hospitalizowane. Testy laboratoryjne wykonane u osób chorych potwierdziły *Campylobacter jejuni/coli* lub *Clostridium difficile*. Głównym objawem zakażenia *Clostridium difficile* jest wodnista biegunka zwykle bez domieszki krwi, której towarzyszyć mogą wzdęcia, kurczowe bóle brzucha, gorączka, pojawiające się w trakcie lub po zakończeniu antybiotykoterapii. Przebieg choroby może być łagodny lub ciężki i wymagać leczenia w szpitalu.

Kampylobakterioza to choroba wywołwana przez bakterie z rodzaju *Campylobacter*, z których najbardziej chorobotwórczy jest *Campylobacter jejuni*. Są to mikroorganizmy żyjące w przewodzie pokarmowym zwierząt rzeźnych: bydła, świń, drobiu. Może też występować u zwierząt domowych, zasadniczo nie powodując u nich objawów chorobowych. Objawy są niespecyficzne i grypopodobne. Należą do nich: gorączka, bóle mięśni, bóle głowy, bóle stawów, następnie pojawiają się nudności i wymioty, oraz biegunka często z domieszką krwi.

2.5.4 SALMONELLOZA

W 2023 roku zanotowano większą liczbę zachorowań na Salmonellozy - zatrucia pokarmowe w porównaniu do 2022 r. Chorobę potwierdzono u 24 osób z czego 17 osób było hospitalizowanych. Przyczyną zachorowań mogło być spożycie zakażonej żywności, w tym mięsa drobiowego lub jajek. Do zakażenia mogło dojść także wskutek przeniesienia zakażenia

przez nosiciela salmonelli mieszkającego we wspólnym gospodarstwie domowym i brak właściwej higieny rąk.

Tabela 3. Liczba zachorowań i hospitalizacji w roku 2023 z powodu salmonellozy porównawczo do roku 2021 i 2022 w powiecie przemyskim

Liczba zachorowań	Liczba zachorowań na salmonellę	Liczba hospitalizowanych z powodu salmonelli
ROK 2021	35	32
ROK 2022	12	9
ROK 2023	24	17

W powiecie przemyskim zanotowano 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołanego Salmonellą. Ponadto zarejestrowano 1 przypadek zakażenia pozajelitowego przez Salmonellę. Bakterię wyizolowano w badaniu wymazu z wyrostka robaczkowego u pacjenta.

2.5.5 ODRA, RÓŻYCZKA, POLIO

Na terenie powiatu przemyskiego nie zanotowano zachorowań na odrę i różyczkę. Nie zanotowano przypadków ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku od 0-14 lat i poliomyelitis.

2.5.6 CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

Rzeżączka - zanotowano 2 przypadki zachorowań na rzeżączkę.

Kiła, ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie - nie zanotowano zachorowań.

Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie - zarejestrowano 1 przypadek zachorowania.

2.5.7 HIV, AIDS

Zarejestrowano 3 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV, nie zanotowano zachorowania na AIDS.

2.5.8 LEGIONELLA - CHOROBA LEGIONISTÓW

Na terenie powiatu przemyskiego zanotowano 3 przypadki zachorowań na legionellozę. Chorowały osoby w wieku powyżej 50 lat. Choroba wystąpiła w postaci ciężkiego zapalenia

płuc. Wszystkie osoby były hospitalizowane: 2 osoby Wojewódzkim Szpitalu im. Św. O. Pio w Przemyślu, 1 osoba w Szpitalu Specjalistycznym w Sanoku. W badaniach laboratoryjnych moczu potwierdzono obecność antygenu *Legionella pneumophila*. Wszystkie osoby wyzdrowiały.

Jeden przypadek zachorowania u mężczyzny wystąpił w sierpniu 2023 r. U chorego wystąpiły objawy chorobowe w postaci gorączki, wymiotów, silnego osłabienia. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że mężczyzna w okresie około 3 tygodni przed wystąpieniem objawów wykonywał prace związane z naprawą i konserwacją instalacji wodno-kanalizacyjnych w Rzeszowie i okolicach. Przypadek został powiązany z ogniskiem Legionellozy w Rzeszowie.

Pozostałe pojedyncze przypadki zachorowań nie były powiązane z ogniskiem zakażenia w Rzeszowie.

2.5.9 MALARIA

Jest chorobą pasożytniczą wywoływaną u ludzi przez pięć gatunków zarodźców: *Plasmodium falciparum* (zarodziec sierpowaty), *Plasmodium vivax* (zarodziec ruchliwy), *Plasmodium malariae* (zarodziec pasmowaty), *Plasmodium ovale* (zarodziec owalny) i *Plasmodium knowlesi* (zarodziec małpi). Do zachorowania na malarię u człowieka dochodzi w wyniku ukłucia przez zarażone zarodźcem komary (wprowadzające inwazyjne formy *Plasmodium* do krwiobiegu człowieka), przez przetoczenie krwi zawierającej trofozoity lub schizonty *Plasmodium* bądź drogą wertykalną z matki na płód. Zarodźce malarii są pierwotniakami pasożytującymi u człowieka w wątrobie oraz w krwinkach czerwonych krwi obwodowej.

W lipcu 2023 r. w powiecie przemyskim zanotowano 1 przypadek malarii. Przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne i ustalono, że chora przyjechała z Niemiec, a w czerwcu 2023 r. przebywała w Afryce, gdzie prawdopodobnie została zakażona przez komary. W trakcie pobytu w Polsce wystąpiły objawy chorobowe w postaci: wysoka gorączka ponad 40°C, wymioty, biegunka, ból głowy, osłabienie. Pacjentka była hospitalizowana w Centrum Medycznym w Łańcucie. W badaniach laboratoryjnych potwierdzono zakażenie *Plasmodium falciparum*. Według uzyskanych informacji pacjentka była już wcześniej leczona z powodu malarii w Niemczech.

2.5.10 GRUŻLICA

Gruźlica jest chorobą bakteryjną wywołaną przez bakterie tlenowe – *Mycobacterium Tuberculosis*. Jest chorobą wielonarządową atakuje wszystkie narządy organizmu jednak

w ponad 90% przypadków dotyczy płuc, zaś w 10% przypadkach rozwija się jako gruźlica innych narządów (opłucnej, węzłów chłonnych, układu moczowo – płciowego i układu kostnowstawowego). Choroba najczęściej przenosi się drogą kropelkową, źródłem zakażenia są przede wszystkim chorzy, którzy wydalają prątki podczas kaszlu, kichania, a nawet śmiechu czy mówienia.

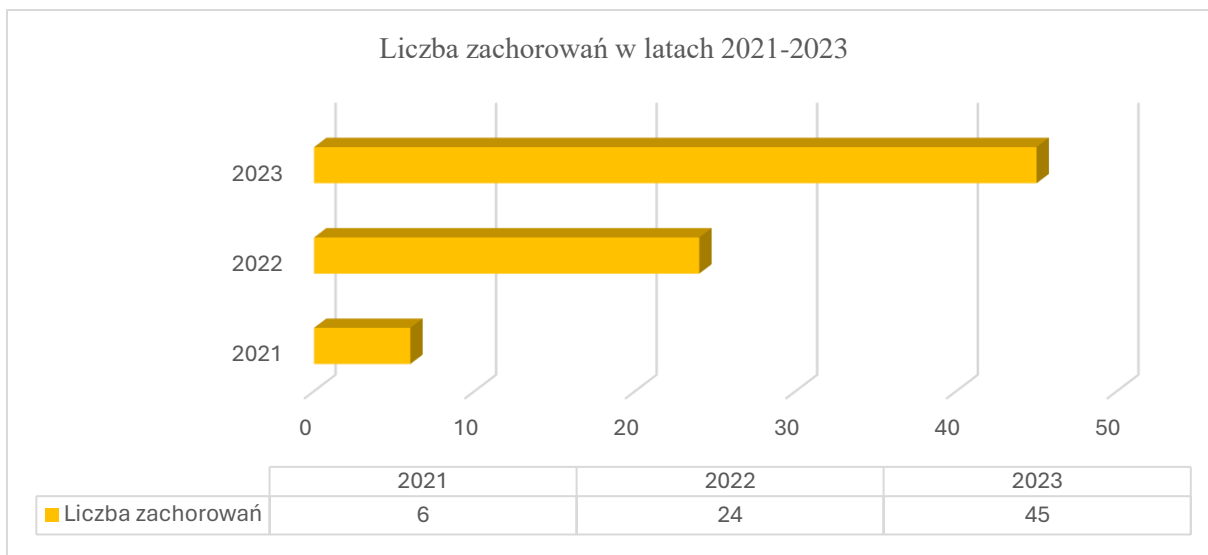
W powiecie przemyskim w roku 2023 w porównaniu z rokiem 2022 nastąpił spadek zachorowań na gruźlicę. Zarejestrowano ogółem 8 zachorowań na gruźlicę w roku 2023, potwierdzone przypadki odnotowano u 3 mężczyzn i 5 kobiet natomiast w roku 2022 potwierdzono ogółem 13 zachorowań na gruźlicę z czego 10 przypadków to zachorowania u mężczyzn a 3 przypadki to gruźlica u kobiet. Ogółem w roku 2023 w Powiecie Przemyskim nadzorem objęto 15 osób ze styczności z chorym na gruźlicę płuc w okresie prątkowania. Nie odnotowano zachorowań u dzieci oraz zgonów z powodu gruźlicy.

Tabela 4. Liczba zachorowań na gruźlicę z podziałem na płeć porównawczo w roku 2023 do roku 2022

Rok	Płeć	Liczba zachorowań na gruźlicę
2022	kobiety	3
	mężczyźni	10
2023	kobiety	5
	mężczyźni	3

2.5.11 BORELIOZA Z LYME

W roku 2023 odnotowano wzrost zachorowań na Boreliozę w stosunku do roku 2022. Wykazano 45 potwierdzonych przypadków zachorowań na boreliozę, przeważająca liczba chorych to osoby z grupy ryzyka: działkowcy, rolnicy, leśnicy, osoby pracujące w lasach. Wśród zgłoszonych przypadków dominowała postać skórna boreliozy, gdzie głównym objawem chorobowym jest rumień wędrujący, który jest pierwszym objawem ukąszenia przez kleszcza potwierdzającym rozpoznanie boreliozy. Odnotowano również postać stawową charakteryzującą się nawracającymi zapaleniami stawów, obrzękami, bólami stawów, co zostało potwierdzone wynikami badań laboratoryjnych.

Wykres 1. Zachorowania na Boreliozę w latach 2021-2023

2.5.12 OSPA WIETRZNA

W roku 2023 nastąpił znaczny wzrost zachorowań na ospę wietrzną. Jest ona jedną z najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego. Charakterystycznymi objawami są gorączka, osłabienie oraz polimorficzna wysypka skórna z pęcherzykami wypełnionymi płynem. Choroba jest zakaźna w okresie od dwóch dni przed pojawieniem się wysypki, aż do przyschnięcia ostatniego wykwitu. Na terenie powiatu przemyskiego zarejestrowano w ubiegłym roku 443 przypadki. Dla porównania w roku 2022 – wpłynęło 150 zgłoszeń, a w roku 2021 – 44 przypadki.

2.5.13 COVID-19

Niezmiennie sprawowany jest nadzór nad zachorowaniami na Covid-19. Mimo zniesienia obostrzeń związanych ze stanem epidemii oraz zniesieniem kwarantanny i izolacji związanej z zachorowaniem na Covid-19, każdorazowo po zgłoszeniu pozytywnego wyniku badania w kierunku wykrycia SARS-CoV-2, przeprowadzany jest wywiad epidemiologiczny i sprawowany nadzór nad osobami zakażonymi w systemie SEPIS. System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) to rozwiązanie cyfrowe, które zostało przygotowane dla całej inspekcji sanitarnej do obsługi i rozwiązywania spraw w związku ze stanem epidemii i zapobiegania jej dalszemu rozprzestrzenianiu.

Dnia 1 lipca 2023 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów został odwołany na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W ciągu roku 2023 odnotowano na terenie powiatu przemyskiego 226 zakażeń SARS-CoV-2, w roku 2022 było to 2753 osoby. Hospitalizowano 20 osób, a w roku 2022 101, stwierdzono 4 zgony, a w roku 2022 43. W roku 2023 i 2022 wśród zakażeń SARS-CoV-2 dominował wariant Omicron.

Tabela 5. Zachorowania na Covid-19 w roku 2023 porównawczo do roku 2022

Rok	Liczba zachorowań	Liczba hospitalizacji	Liczba zgonów	Liczba prób sekwencjonowanych	Typ wirusa
2022	2753	101	43	32	omicron
2023	226	20	4	1	omicron

2.5.14 GRYPA

Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywołane przez wirusy grypy. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku. Sprawozdania o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na gripę wykonywane przez podmioty lecznicze zakończyły się z dniem 30.03.2023 r., obecnie zgłaszane są zachorowania na gripę potwierdzone szybkim testem antygenowym i badaniami molekularnymi.

W 2023 r. zarejestrowano 414 zachorowań na gripę, zapadalność wyniosła 579,8 na 100 tys. ludności. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano podobną liczbę zachorowań, ponad połowa wszystkich zachorowań to osoby w wieku od 15 do 64 lat. Zakażenia wirusem grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi: u 2 osób w badanych próbkach potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy A, u 11 osób w badanych próbkach potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy AH1, u 15 osób potwierdzono materiał genetyczny wirusów grupy AH3, u 20 osób potwierdzono materiał genetyczny wirusów grypy B.

Należy pamiętać, iż w zapobieganiu zachorowaniom na gripę kluczową rolę odgrywają coroczne szczepienia ochronne przeciw grypie. Na terenie powiatu przemyskiego w 2023 roku przeciw grypie zaszczepiło się 1003 osoby, to jest 1,4% mieszkańców powiatu, z tego wynika, że odsetek osób szczepiących się przeciwko grypie utrzymuje się na niskim poziomie. Najliczniej szczepiącą się grupą są osoby powyżej 65 roku życia. W powiecie odnotowano 1 zgon z powodu grypy, u osoby powyżej 65 roku życia.

Tabela 6. Liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań, zapadalność na grypę oraz liczba osób skierowanych do szpitala w latach 2021 – 2023

Rok	Liczba przypadków zachorowań	Zapadalność	Liczba osób hospitalizowanych z powodu grypy
2021	179	242,2	0
2022	401	577,8	23
2023	414	579,8	29

2.6 NADZÓR NAD ZACHOROWANIAMI WŚRÓD UCHODźCÓW Z UKRAINY

W roku 2023 kontynuowany był nadzór nad zachorowaniami wśród uchodźców z Ukrainy. Wojewódzki Szpital im. Św. O. Pio w Przemyślu w raportach codziennych przekazywał do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu informację o uchodźcach hospitalizowanych z powodu choroby zakaźnej.

W 2023 roku zgłoszonych zachorowań wśród uchodźców było znacznie mniej niż w roku poprzednim (2022 r. – 64 dochodzenia epidemiologiczne). W roku 2023 stwierdzono jedno zachorowanie na grypę, jedną biegunkę spowodowaną przez Adenowirus i jedno ostre zapalenie oskrzeli w związku z infekcją Rinowirusem. W przypadku Adeno i Rinowirusa zachorowania dotyczyły dzieci, które były hospitalizowane. W każdym przypadku niezwłocznie przeprowadzane było dochodzenie epidemiologiczne.

3. NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Oddział Higieny Żywności, Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu sprawuje bieżący nadzór sanitarny:

- w zakładach produkujących żywność,
- w obiektach obrotu artykułami spożywczymi,
- w zakładach żywienia zbiorowego,
- w zakładach produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

W 2023 r. w ewidencji PPIS w Przemyślu wg rejestru zakładów na terenie powiatu przemyskiego znajdowało się 905 obiektów, w tym:

- 331 zakładów produkcji żywności, w tym m.in. 10 piekarni, 7 ciastkarni, 282 producentów pierwotnych, Rolniczy Handel Detaliczny, dostawców bezpośrednich,
- 350 obiektów obrotu żywnością, w tym m.in. 230 sklepów spożywczych, 39 kiosków spożywczych, 37 środków transportu żywności,
- 116 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym m.in. 70 zakładów małej gastronomii, 26 restauracji,
- 108 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym m.in. 1 blok żywienia w szpitalu, 2 stołówki w żłobkach, 49 stołówek szkolnych, 36 stołówek w przedszkolach, 4 zakłady usług cateringowych oraz 6 innych zakładów żywienia.

W roku sprawozdawczym pracownicy Oddziału Higieny Żywności i Żywienia:

- przeprowadzili 316 kontroli sanitarnych, w tym 18 kontroli interwencyjnych,
- wydali 29 decyzji administracyjnych nakazując usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 3 decyzje w sprawie unieruchomienia/przerwania działalności całego lub części zakładu oraz 5 decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu,
- nałożyli 32 mandaty karne na łączną kwotę 7250 zł.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniając przepisy w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym prawa żywnościowego. Kontrole prowadzone były na podstawie analizy ryzyka zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę kryteria oceny sanitarnej obiektów żywności i żywienia m.in. stan higieniczny i wpływający na niego stan techniczny i porządkowy pomieszczeń, wyposażenia oraz otoczenia zakładu, jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji, jakość wody stosowanej do przygotowywania żywności, stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością, gospodarka odpadami, wdrożenie i stosowanie systemów kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju działalności: dobrej praktyki higienicznej, dobrej praktyki produkcyjnej lub systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli.

W roku 2023 przeprowadzono łącznie 156 kontroli w obiektach obrotu żywnością, wydano 12 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień oraz 5 decyzji nakazujących wycofanie z obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości, 3 decyzje unieruchomienia zakładu, wydano 5 decyzji zatwierdzających nowe obiekty obrotu żywnością. Nałożono 20 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 4550 zł.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono łącznie 63 kontrole, wydano 5 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień. Ponadto wydano 7 decyzji zatwierdzających nowe obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego. Nałożono 9 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 2000 zł.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego przeprowadzono łącznie 52 kontrole, wydano 2 decyzje zatwierdzające nowe obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

W zakładach produkcji żywności, obejmujących m.in. piekarnie, ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów, zakłady produkcji garmażeryjnej, młyny, przeprowadzono łącznie 44 kontrole, wydano 4 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień, 2 decyzji zatwierdzające nowe obiekty produkcji żywności. Nałożono 3 grzywiny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 700 zł.

Nieprawidłowości stwierdzane w trakcie przeprowadzonych kontroli dotyczyły przeważnie złego stanu sanitarnego lub technicznego powierzchni ścian, sufitów, podłóg, urządzeń sanitarnych, niewłaściwej jakości sprzętu i urządzeń używanych w obrocie i produkcji, braku zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników, stwierdzonych w obrocie i produkcji środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia, braku prowadzonych na bieżąco zapisów wynikających z Dobrej Praktyki Higienicznej i systemu HACCP.

3.1 INTERWENCJE

W 2023 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu wpłynęło 7 interwencji przekazanych przez mieszkańców Powiatu Przemyskiego, z czego 4 interwencje zostały potwierdzone. Interwencje dotyczyły m.in. nieprawidłowości odnośnie: stanu sanitarno - porządkowego pomieszczeń sklepów, restauracji i obiektów małej gastronomii, oferowania do sprzedaży produktów spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej w tym: produktów po upływie terminów ich przydatności do spożycia, nieprawidłowego przechowywania produktów spożywczych w szczególności produktów łatwopsujących się, obecności szkodników i śladów ich bytowania w żywności i pomieszczeniach zakładów spożywczych, nieprawidłowych informacji dotyczących znakowania produktów spożywczych. Ponadto interwencje dotyczyły uciążliwości fizycznych jak nieprzyjemny zapach i hałas, powstający w wyniku prowadzonej działalności zakładów spożywczych. Ogółem przeprowadzono 7 kontroli interwencyjnych, w trakcie których wystawiono 3 mandaty karne osobom winnym zaniedbań oraz w celu poprawy istniejącego stanu sanitarno - higienicznego wydano 4 decyzje o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i 1 decyzję dotyczącą wycofania z obrotu produktów spożywczych nie spełniających wymagań zdrowotnych.

3.2 NADZÓR ORGANÓW PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ NAD ZAKŁADAMI ŻYWIENIA ZBIOROWEGO TYPU OTWARTEGO W POWIECIE PRZEMYSKIM

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle w 2023 roku, podobnie jak w latach ubiegłych sprawował nadzór nad obiektami żywienia zbiorowego typu otwartego tj. restauracje, punkty małej gastronomii z uwzględnieniem obiektów tymczasowych i ruchomych, pijalnie piwa.

Nadzorem objęto przede wszystkim zakłady zbiorowego żywienia typu otwartego wysokiego ryzyka, wytypowane na podstawie prowadzonej analizy zagrożeń oraz wynikające z interwencji zgłaszanych przez konsumentów dot. głównie niewłaściwego stanu sanitarnego zakładu.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli:

- niewłaściwy stan higieniczno – sanitarny pomieszczeń, wyposażenia, sprzętu,
- brak higieny bieżącej pomieszczeń,
- niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym brak segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- brak zapisów wymaganych procedurami i instrukcjami w ramach GHP/GMP i systemu HACCP,
- brak środków do dezynfekcji powierzchni i sprzętów.

Nakazy decyzji dotyczyły głównie zapewnienia w zakładzie wymaganych prawem warunków higienicznych i zdrowotnych, doprowadzenia m.in. do właściwego stanu sanitarno – technicznego powierzchni ścian, sufitów, podłóg i wyposażenia, opracowania, wdrożenia, i zweryfikowania systemu HACCP.

Na terenie powiatu przemyskiego w sezonie letnim w 2023 przeprowadzono kontrole w obiektach żywnościowo-żywnościowych: w tym 16 w zakładach małej gastronomii, 1 w restauracji, 10 w obiektach ruchomych, 3 w zakładach żywienia typu zamkniętego w tym 2 w zakładach żywienia w systemie cateringowym.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości lub niewłaściwego stanu sanitarno– higienicznego natury bieżącej (brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, brak środków do mycia i dezynfekcji, brak stosowania na bieżąco instrukcji i procedur opracowanych w ramach GHP/GMP), nałożono na osoby winne zaniedbań 2 mandaty karne na kwotę 800 zł.

Jednocześnie prowadzono nadzór nad zakładami żywienia zbiorowego, które prowadziły żywienie dzieci i młodzieży w czasie trwania wycieczki letniego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadził nadzór w trakcie imprez masowych m.in. Odpustu w Kalwarii Paclawskiej, Święta Pieroga w Ostrowie.

3.3 STAN SANITARNY ŚRODKÓW TRANSPORTU ŻYWNOŚCI

W rejestrze zakładów Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu w 2023 roku znajdowało się 20 środków transportu zakwalifikowanych do kategorii niskiego ryzyka z wdrożonymi zasadami GHP/GMP, skontrolowano 4 środki transportu.

Podczas kontroli środków transportu sprawdzano: stan higieniczno – techniczny, higienę i wyposażenie pojazdów, karty mycia i dezynfekcji, przestrzeganie GHP/GMP.

3.4 JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W 2023 roku w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano 15 próbek żywności.

W związku ze złożoną interwencją konsumenta pobrano do badań 4 próbki żywności.

Próbki żywności do badań pobierano m.in. w następujących zakresach: 3 próbki w kierunku zanieczyszczeń mykotoksynami, 5 próbek w zakresie zanieczyszczeń żywności pestycydami, 1 próbkę w zakresie monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych, 2 próbki w kierunku obecności substancji dodatkowych.

Zakwestionowano 2 próbki żywności: 1 próbkę w zakresie monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych oraz 1 próbkę w kierunku organoleptyki i obecności szkodników.

3.5 NADZÓR NAD OBROTEM GRZYBAMI I PRZETWÓRSTWEM GRZYBÓW ORAZ ZATRUCIA GRZYBAMI

W 2023 roku pracownicy PSSE w Przemysłu prowadzili czynności w zakresie udzielania konsultacji oraz klasyfikacji grzybów dziko-rosnących, zbieranych w okolicznych lasach powiatu przemyskiego. Konsultacje i klasyfikacje w tym zakresie były udzielane przez pracowników PSSE posiadających odpowiednie uprawnienia klasyfikatorów grzybów.

Ogółem w 2023 roku przeprowadzono 18 konsultacji, podczas których poddano klasyfikacji około 1000 grzybów jadalnych. W klasyfikowanych grzybach nie stwierdzono obecności grzybów trujących. Najczęściej poddawane ocenie grzyby dziko-rosnące dopuszczone do obrotu i produkcji przetworów grzybowych były: Podgrzybek brunatny, Borowik szlachetny,

Podgrzybek zajęczek, Koźlarz babka, Pieczarka polna, Opieńka miodowa, Czubajka kania, Mleczej rydz, Maślak zwyczajny, Maślak sitarz.

3.6 SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH – RASFF

W 2023 r. Oddział Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemysłu otrzymał 15 powiadomień o produktach spożywczych i przedmiotach użytku, które nie spełniały wymagań przepisów prawa krajowego. 12 to powiadomienia alarmowe natomiast 3 to powiadomienia informacyjne. Najczęstsze przyczyny zgłoszenia powiadomień do RASFF w 2023 r. to zanieczyszczenia produktów bakteriami Salmonella, pozostałości pestycydów, przekroczenie stosowania dodatków do żywności. Przeprowadzono łącznie 17 kontroli sanitarnych. Wydano 5 decyzji dotyczących wycofania z obrotu handlowego zakwestionowanych środków spożywczych.

3.7 NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM SUPLEMENTÓW DIETY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu prowadzi stały nadzór nad wprowadzanymi do obrotu suplementami diety. Pod nadzorem PPIS w Przemysłu w 2023 r. znajdowało się 10 aptek. Ponadto nadzorem objęty był zakład prowadzący detaliczną sprzedaż suplementów diety za pośrednictwem internetu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu w 2023 r. prowadził weryfikację suplementów diety, które w prezentacji i reklamie za pośrednictwem platform handlowych online naruszają przepisy prawa żywnościowego w zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności mówiący o zamieszczaniu obowiązkowych informacji na temat żywności, które muszą być dostępne przed ostatecznym dokonaniem zakupu i muszą znajdować się w materiałach towarzyszących sprzedaży na odległość oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, który reguluje znakowanie, jak również prezentację i reklamę suplementów diety z wykorzystaniem oświadczeń zdrowotnych.

PPIS w Przemysłu przeprowadził monitoring stron internetowych przedsiębiorcy będącego pod nadzorem tut. Inspektora z terenu powiatu przemyskiego sprawdzając poprawność prezentacji i reklamy 17 suplementów diety oraz sprawdzając w suplementach diety zawartość substancji niedozwolonych (tj. johimbina i ibutamoren).

3.8 ZNAKOWANIE ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W 2023 roku w piekarniach, cukierniach, zakładach garmażeryjnych, placówkach handlu detalicznego oraz zakładach przetwórstwa owocowo – warzywnego zlokalizowanych na terenie tut. Inspektora Sanitarnego przeprowadzono kontrole znakowania środków spożywczych oferowanych bez opakowań lub pakowanych. Kontrolą znakowania objęto w szczególności pieczywo, wyroby garmażeryjne, przetwory i środki spożywcze pakowane. Celem przeprowadzonych działań była ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych, w tym rzetelności i prawidłowości ich znakowania w stosunku do obowiązujących przepisów prawa oraz deklaracji zawartych w ich oznakowaniu, jak również ocena przestrzegania zasad obrotu tymi produktami.

Ponadto w trakcie sprawowanego nadzoru w szczególności nad zakładami obrotu żywnością sprawdzano znakowanie artykułów spożywczych zawierających w swoim składzie witaminy i składniki mineralne oraz oświadczenia żywieniowe i zdrowotne. Zawartość witamin i składników mineralnych umieszczonych na opakowaniach ocenianych produktów spożywczych była zgodna z załącznikiem I do Rozporządzenia (WE) Nr1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie dodawania do żywności witamin i składników mineralnych oraz niektórych innych substancji. Umieszczane przez producentów na opakowaniach ocenianych środków spożywczych oświadczenia żywieniowe były zgodne z załącznikiem do Rozporządzenia (WE) NR 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności.

3.9 JAKOŚĆ ZDROWOTNA MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOCIĄ

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmuje bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. Podczas bieżących kontroli (w zakładach produkcji i obrotu żywnością) zwracano szczególną uwagę na wprowadzane do obrotu wyroby z tworzyw sztucznych do kontaktu z żywnością zawierające „dodatki pochodzenia naturalnego lub organicznego”.

3.10 NADZÓR ORGANU NAD ZAKŁADAMI ŻYWIENIA ZBIOROWEGO TYPU ZAMKNIĘTEGO W POWIECIE PRZEMYSKIM

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie istotnym elementem podstawowej formy żywienia dla określonych grup konsumentów (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach

i przedszkolach, wychowanków domów dziecka, pensjonariuszy domów pomocy społecznej, itp.). Warunki produkcji i obrotu żywnością regulują obowiązujące przepisy prawa żywnościowego. Oceny sposobu żywienia dokonywane w obiektach, dla których nie wprowadzono przepisów dot. żywienia – przesyłane są w formie pism (zawierających również informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach) do przedsiębiorców prowadzących żywienie – odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywności i jakość żywienia oraz do wiadomości jednostkom nadrzędnym lub dyrektorom obiektów.

Ocena sposobu żywienia zbiorowego w 2023 r. została przeprowadzona łącznie w 34 zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego – w szpitalach, domach opieki społecznej, żłobkach i domach małego dziecka, stołówkach szkolnych, bursach i internatach, stołówkach na koloniach, półkoloniach lub obozach, przedszkolach, domach dziecka, zakładach specjalnych i wychowawczych oraz innych zakładach żywienia.

3.10.1 KONTROLE BLOKÓW ŻYWIENIA W SZPITALACH

W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu obejmował nadzorem 1 blok żywienia w szpitalu. W obiekcie tym w 2023 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu przeprowadzili łącznie 1 kontrolę sanitarną. W trakcie powyższych działań nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – technicznych. Stwierdzono natomiast nieprawidłowości z zakresu żywienia pacjentów w ramach oceny jadłospisu dekadowego przeprowadzonego przy pomocy *Arkusza oceny dekadowej jadłospisów* –rekomendowanego przez GIS w ramach realizacji *Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków* (dla diety podstawowej nie prowadzi się obliczenia średnio ważonej dla grupy żywionej, nie prowadzi się również weryfikacji i sprawdzania wydruków jadłospisów pod względem obliczonych wartości odżywczych, a także nie prowadzi się sprawdzania obliczonych przez program wartości energetycznych i odżywczych posiłków z faktycznymi wartościami energetycznymi i odżywczymi posiłków jakie pacjenci otrzymują na tzw. „talerzu” przez akredytowane Laboratorium ponadto w zakresie serwowanych posiłków stwierdzono niską podaż serwowania przetworów mlecznych w tym napojów fermentowanych, warzyw i owoców, mały udział tłuszczu roślinnych bogatych w kwasy jedno- i wielonienasycone w dziennej racji pokarmowej, oraz niską podaż produktów zbożowych w pełnego przemiału). W związku z powyższymi nieprawidłowościami PPIS w Przemysłu podjął stosowne działania zgodnie z kompetencjami i obowiązującymi przepisami prawa, tj. wydał zalecenia i uwagi pokontrolne obligujące do podjęcia działań mających na celu poprawę żywienia pacjentów.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu podkreślał potrzebę dbałości zarówno o bezpieczeństwo produkowanych posiłków, jak i prawidłowe żywienie, które powinno być dostosowane do stanu zdrowia pacjenta oraz wspomagać proces leczenia i rekonwalescencji.

3.10.2 ŻYWIENIE DZIECI I MŁODZIEŻY W JEDNOSTKACH SYSTEMU OŚWIATY

Rok 2023 stanowił kolejny rok kontynuacji sprawowania nadzoru bieżącego w zakresie kontroli stosowania standardów dla środków spożywczych sprzedawanych i stosowanych w żywieniu zbiorowym dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, wydanych na podstawie art. 52c ust. 6 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2020 r. poz. 2021), w tym od 1 września 2016 r. w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1154).

W przywołanym rozporządzeniu z 2016 r. Minister Zdrowia określił grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz wymagania jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, czyli w przedszkolach, szkołach (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), a także w bursach i internatach oraz w zakładach specjalnych i wychowawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu w 30 zakładach żywienia zbiorowego w jednostkach systemu oświaty dokonał oceny żywienia na podstawie jadłospisów i zestawień dekadowych. Zauważono znaczącą poprawę w żywieniu dzieci i młodzieży. Liczona jest wartość odżywcza posiłków, produkowane posiłki obejmują wszystkie grupy środków spożywczych, zwiększono udział mleka i przetworów mlecznych, warzywa lub/i owoce podawane są w każdym posiłku, uwzględniono porcję ryby w tygodniowym jadłospisie, ograniczono serwowanie potraw smażonych.

W ramach prowadzonego nadzoru w 1 szkole podstawowej przedłużono termin wykona decyzji nakazującej zamontowanie przewodów wentylacyjnych odprowadzających opary z okapów znajdujących się nad urządzeniami grzewczymi.

3.10.3 ŻYWIENIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu obejmował nadzorem 3 bloki żywienia w Domach Pomocy Społecznej. W obiektach tych w 2023 r. przedstawiciele

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu przeprowadzili łącznie 3 kontrole sanitarne w których dokonywali m. in. oceny jadłospisów dekadowych przy pomocy *Arkusza oceny dekadowej jadłospisów* – rekomendowanego przez GIS w ramach realizacji *Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków*. Przygotowane posiłki są sporządzane i dobierane w taki sposób, aby pokryć zapotrzebowanie na wszystkie składniki odżywcze.

3.11 REALIZACJA DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNO-OŚWIATOWEJ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

3.11.1 PROFILAKTYKA I OŚWIATA W RAMACH IMPREZ PLENEROWYCH

W dniu 9 lipca 2023 r. pracownicy Oddziału Żywności i Żywienia uczestniczyli w imprezie plenerowej pn. „Święto Pieroga w Gminie Przemyśl”, w której czynny udział brały Panie z Kół Gospodarstw Wiejskich gminy Przemyśl. W trakcie prowadzonych czynności kontrolno – oświatowych prowadzono akcję profilaktyczno - oświatową w zakresie informowania o przyczynach i skutkach zatruc pokarmowych, o sposobie przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie oraz informowano jak prawidłowo myć i dezynfekować ręce.

W dniach 12-14 sierpnia 2023 r. pracownicy Oddziału Żywności i Żywienia uczestniczyli również w odpuście odbywającym się na terenie Kalwarii Paławskiej W trakcie prowadzonych czynności kontrolno – oświatowych również prowadzono akcję profilaktyczno - oświatową w zakresie informowania o przyczynach i skutkach zatruc pokarmowych, o sposobie przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie oraz informowano jak prawidłowo myć i dezynfekować ręce. Dodatkowo pracownicy Oddziału Żywności i Żywienia przekazali ulotki z wytycznymi dla pielgrzymów tj. 5 kroków do bezpiecznej żywności.

3.11.2 PROFILAKTYKA I OŚWIATA W TRAKCIE SEZONU ZIMOWEGO

W dniach 16-29 stycznia 2023 r. w trakcie trwania zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w powiecie przemyskim, pracownicy Oddziału Żywności i Żywienia prowadzili wzmożony nadzór nad obiektami prowadzącymi żywienie. Oprócz prowadzenia czynności kontrolnych z zakresu bezpieczeństwa żywności prowadzono również akcję profilaktyczno - oświatową w zakresie porad w jaki sposób zapobiegać zatruciom pokarmowym oraz w jaki sposób zapobiegać zanieczyszczeniom krzyżowym przez alergeny zgodnie z wytycznymi kodeksu

postępowania w zakresie zarządzania alergenami pokarmowymi dla podmiotów działających na rynku spożywczym.

4. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi na podstawie krajowych aktów prawnych o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz na podstawie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jakość wody przeznaczanej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. Producenci wody prowadzili badania jakości wody na podstawie uzgodnionych z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej harmonogramów pobierania próbek wody. Sprawozdania z powyższych badań były na bieżąco przekazywane tutaj Inspektorowi, który weryfikował terminowość ich przekazywania oraz analizował wyniki badań i określał przydatność wody do spożycia.

4.1 OCENA JAKOŚCI WODY DOSTARCZANEJ PRZEZ WODOCIĄGI

Na terenie powiatu funkcjonuje 15 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę o **wydajności < 100 m³/dobę**. Są to wodociągi: Żurawica PKP, Olszany, Olszany II, Sierakośce, Rybotycze, Młodowice, Wybrzeże, Bircza, Nienadowa, Łodzinka, Kotów, Chołowice, Mielnów oraz wodociąg własny Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy. We wszystkich wodociągach na koniec roku woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. Pobór próbek wody został przeprowadzony zgodnie z wcześniej uzgodnionym Harmonogramem Poboru Próbek Wody na 2023 r. W tej grupie wodociągów w 2023 r. pobrano do analizy laboratoryjnej 15 próbek wody z nadzoru sanitarnego, 38 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa. Wszystkie urządzenia wodne zostały skontrolowane. Wydano 3 decyzje o braku przydatności wody na wodociągi: Spółki Wodnej „Złoty Wieniec” w Babicach 10 (e. coli 13jtk, enterokoki >100jtk), na wodociąg własny Sklepu Spożywczo – Przemysłowego Iskań 34 (e. coli 4jtk), na wodociąg własny Zamek Dubiecko w Dubiecku (e. coli - 1jtk, OLM w temp. +22°C >300jtk, bakterie grupy coli – 3jtk).

Wszystkie ww. decyzje zostały wydane z uwagi na przekroczenia mikrobiologiczne na wodociągach, które nie były objęte nadzorem sanitarnym.

W okresie sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle wszczął postępowanie w związku ze stwierdzonym przekroczeniem mętności 4NTU, ΣTHM 391μg/l i stężeniem trichlorometanu 0,38 mg/l na wodociągu w Łodzince jak również z uwagi na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych: bakterie grupy coli 15 jtk/100ml, e. coli 4jtk/100ml. Na przekroczenia fizyko - chemiczne wydano decyzję o warunkowej przydatności do spożycia i braku przydatności wody do spożycia na przekroczenia mikrobiologiczne. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych i otrzymanych pozytywnych wynikach wydano decyzję o przydatności wody do spożycia. Czas, w którym woda nie nadawała się do spożycia wynosił mniej niż 7 dni.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle wszczął również postępowanie w związku ze stwierdzonym przekroczeniem parametrów mikrobiologicznych: bakterie grupy coli 1 jtk/100ml, e. coli 1 jtk/100ml na wodociągu Kotów.

Została wydana decyzja o braku przydatności wody do spożycia. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych wydano decyzję o przydatności wody do spożycia. Czas, w którym woda nie nadawała się do spożycia wynosił mniej niż 7 dni.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle wszczął postępowanie w związku ze stwierdzonym przekroczeniem parametrów fizykochemicznych: stężenie manganu 68 μg/l oraz 300 μg/l. na wodociągu PKP Żurawica. Została wydana decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych i kontrolnych wynikach wody wydano decyzję o przydatności wody do spożycia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle wszczął postępowanie w związku ze stwierdzonym przekroczeniem parametrów fizykochemicznych: stężenie manganu 654 μg/l, jonu amonowego 0,60 mg/l oraz mętności 1,9 NTU na wodociągu w Młodowicach. Wydano decyzję na warunkową przydatność wody do spożycia. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych i kontrolnych wynikach wody wydano decyzję o przydatności wody do spożycia. Na koniec 2023 r. wszystkie nadzorowane wodociągi posiadały wodę zdatną do spożycia.

Na terenie powiatu funkcjonują również wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę o wydajności **100-1000 m3/dobe.** W tej grupie jest 7 wodociągów: w Nizinach, w Orzechowcach, Olszynie, Torkach, w Wyszatycach, w Orłach i w Stubnie. W tej grupie wodociągów skontrolowano wszystkie urządzenia wodne, pobrano do analizy laboratoryjnej 28 próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego oraz 35 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle wszczął postępowanie w związku ze stwierdzonym przekroczeniem parametrów mikrobiologicznych: bakterie grupy coli 16 jtk/100ml na wodociągu w Wyszatycach. Wydano decyzję na brak przydatności wody do spożycia. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych i kontrolnych wynikach wody wydano decyzję o przydatności wody do spożycia. Czas, w którym woda nie nadawała się do spożycia wynosił mniej niż 7 dni. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyśle wszczął postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzonym przekroczeniem parametru mętność $1,9 \pm 0,3$ NTU punkt poboru na wodociągu w Orłach. Z uwagi na szybkie działania naprawcze < niż 7 dni wydano decyzję umarzającą postępowanie.

W związku z zagrożeniami, jakie niesie za sobą występowanie bakterii z rodzaju Legionella w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi badania ciepłej wody w kierunku występowania bakterii z rodzaju Legionella sp. wykonywane są w podmiotach prowadzących działalność leczniczą stacjonarnie i całodobowo oraz na zlecenie w budynkach mieszkalnych oraz użyteczności publicznej w których, w trakcie ich użytkowania wody wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

W 2023 r. pobrano do badań laboratoryjnych 10 próbek wody z instalacji ciepłej wody w następujących obiektach:

- Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy,
- Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Leczniczego w Winne Podbukowina,
- mieszkanie prywatne w miejscowości Bachów,
- Ekumeniczny Dom Pomocy Społecznej w Prałkowcach.

Przekroczenie parametru mikrobiologicznego wystąpiło w Oddziale Geriatrycznym w Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu w Psychiatrycznym w Żurawicy. Z uwagi na wysokie skażenie instalacji ciepłej wody 1500 jtk w 100ml wody została wydana 1 decyzja nakazująca doprowadzenie ciepłej wody do odpowiedniej jakości. W pozostałych obiektach skażenia bakteriami Legionella nie wykryto.

4.2 PŁYWALNIE

Na terenie powiatu przemyskiego w roku 2023 funkcjonowała 1 pływalnia. W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego użytkownikom pływalni poprzez prawidłową jakość wody właściciel obiektu zobowiązany jest do prowadzenia kontroli wewnętrznej na podstawie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Badania jakości wody w ramach

kontroli wewnętrznej prowadzone były zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem. Do badania pobrano w ramach kontroli wewnętrznej 26 próbek wody i z nadzoru sanitarnego 3 próbki. Po zapoznaniu się ze sprawozdaniami badań próbek wody pobranych z Basenu Przedszkola „Kraina Marzeń” w Buszkowicach, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu wszczął postępowanie w związku ze stwierdzonym przekroczeniem parametru fizykochemicznego – stężenie **Trichlorometanu (Chloroform)**. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych i ponownych poborach wody stwierdzono prawidłową jakość wody basenowej.

4.3 KĄPIELISKA I MIEJSCA OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

W 2023 roku funkcjonowało 1 zorganizowane kąpielisko w miejscowości Ostrów o nazwie „Plaża Ostrów” czynne w okresie letnim do dnia 31.08.2023 r. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (t.j. Dz.U. poz. 255) przed rozpoczęciem sezonu pobrano z nadzoru próby wody (enterokoki, e. coli, ocena wizualna wody: barwa, zapach, obecność piany, plamy oleju, trwała piana, zapach fenolu, przezroczystość, osady smoliste, przedmioty pływające, zakwity sinic).

W trakcie trwania sezonu letniego pobrano próby wody zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem poboru próbek wody z kąpieliska na sezon 2023 r. i wystawiono bieżące oceny jakości wody w kąpielisku "Plaża Ostrów" – woda przydatna do kąpeli. W sumie pobrano 1 próbkę wody z nadzoru i 3 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej. Na koniec sezonu kąpielowego wystawiono zbiorczą Ocenę Bieżącej Jakości Wody w Kąpielisku Ośrodka Wypoczynkowego „Plaża Ostrów” i sklasyfikowano jakość wody w kąpielisku jako jakość doskonała. W całym sezonie wystawiono łącznie 5 ocen jakości wody w kąpielisku.

4.4 STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji PSSE w Przemysłu w powiecie przemyskim znajdowało się 198 obiektów użyteczności publicznej. Skontrolowano 24 obiektów. Dodatkowo przeprowadzono 14 kontroli pozaplanowych.

4.4.1 ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, TATUŻU, ODNOWY BIOLOGICZNEJ ORAZ ŚWIADCZĄCE ŁĄCZNIE POWYŻSZE USŁUGI

Pod nadzorem tut. Stacji w powiecie przemyskim znajduje się 25 zakładów fryzjerskich i 11 zakładów kosmetycznych. W 2 salonach fryzjerskich zostało przeprowadzone postępowanie

administracyjne. Nieprawidłowości w zakładzie fryzjerskim na terenie gminy Stubno dotyczyły braku aktualnych procedur wymaganych w salonie fryzjerskim tj.: postępowanie przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkich, postępowanie przy dekontaminacji powierzchni i urządzeń, postępowanie przy przeprowadzeniu dezynfekcji skóry i błon śluzowych. Nałożono 1 mandat karny za zły stan sanitarny w 1 obiekcie na terenie gminy Orły.

4.4.2 OBIEKTY HOTELARSKIE – HOTELE, MOTELE, PENSJONATY, KEMPINGI, DOMY WYCIECZKOWE, SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE, PENSJONATY, POLA BIWAKOWE I INNE OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

Na terenie powiatu przemyskiego pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyśle znajdują się 4 hotele, 2 pensjonaty, 59 obiektów, w których świadczone są usługi noclegowo-hotelarskie, takie jak agroturystyka, pole namiotowe, apartamenty, pokoje noclegowe. Przeprowadzono łącznie 20 kontroli, które nie wykazały nieprawidłowości. Podstawowymi elementami uwzględnianymi podczas kontroli sanitarnych były gospodarka wodno-ściekowa, postępowanie z odpadami komunalnymi, stan sanitarno-techniczny obiektu, postępowanie z bielizną czystą i brudną.

4.4.3 DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ, PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ, NOCLEGOWNIE I DOMY DLA BEZDOMNYCH, INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem tut. Inspektora na terenie powiatu przemyskiego znajduje się: Dom Pomocy Społecznej w Huwnikach i Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Lecznicy w Winne Podbukowina oraz Ekumeniczny Dom Pomocy Społecznej w Prałkowcach. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, postępowanie z odpadami medycznymi, postępowanie z bielizną pościelową, przestrzeganie zakazu palenia tytoniu.

4.4.4 DWORCE AUTOBUSOWE, DWORCE I STACJE KOLEJOWE, ŚRODKI TRANSPORTU

Pod nadzorem Powiatowego Inspektora Sanitarnego w powiecie przemyskim znajdują się: dworzec autobusowy w Dubiecku oraz stacja PKP Żurawica. W roku 2023 przeprowadzono kontrolę dworca autobusowego w Dubiecku. Obiekt kontrolowany został oceniony pozytywnie. Skontrolowano 2 środki do przewozu chorych. Stan sanitarno – higieniczny pojazdów oceniono jako dobry. Prowadzone są zapisy z czynności mycia i dezynfekcji pojazdów. Postępowanie

z odpadami medycznymi zgodnie z opracowaną procedurą prawidłowe. Nie stwierdzono uchybień w trakcie kontroli.

4.4.5 CMENTARZE I DOMY POGRZEBOWE

W ewidencji na terenie powiatu przemyskiego znajduje się 88 cmentarzy komunalnych. W okresie sprawozdawczym kontrolowano cmentarze na terenie Gminy Bircza. Na poprawę stanu sanitarnego na Cmentarzu w Sufczyźnie wydano zalecenia dotyczące uzupełnienia kontenera w brakującą klapę zamykającą lub wymiana kontenera na nowy.

4.4.6 INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Na terenie powiatu przemyskiego znajdują się 3 ustępy publiczne ogólnodostępne. W roku 2023 skontrolowano 1 obiekt. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Wszystkie ustępy podłączone są do bieżącej wody oraz posiadają stałą obsługę. Obiekty są całoroczne. Ponadto kontrolą objęto toalety ogólnodostępne dla klientów przy stacjach paliw. W ewidencji tut. Inspektora znajdują się 4 obiekty, które zostały skontrolowane. Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

5. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAM

5.1 DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W RAMACH BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO OCHRONY ZDROWIA PRACOWNIKÓW PRZED SZKODLIWYMI I UCIAŹLIWYMI CZYNNIKAMI WYSTĘPUJĄCYMI W MIEJSCU PRACY

Sprawowanie nadzoru nad warunkami pracy ma na celu poprawę warunków pracy oraz ochronę zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych. Główne kierunki działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego w zakresie higieny pracy określone były w *Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023 r.* W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego Oddział Higieny Pracy PSSE Przemysł realizował działania kontrolne dotyczące przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji

chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, reprotoksycznym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, a także oceny ryzyka zawodowego. W roku 2023 r. objęto ewidencją 293 zakładów pracy na terenie powiatu Przemyśla. Pracownicy pionu Higieny Pracy przeprowadzili 53 kontrole w 52 zakładach, zatrudniających łącznie 1194 pracowników, w tym 1040 osób zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji, 52 osoby posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, 148 osoby zatrudnione w porze nocnej. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia/natężenia czynnika szkodliwego w środowisku pracy czynności zawodowe wykonuje:

- 11 pracowników w narażeniu na nadmierny hałas,
- 2 pracowników w narażeniu na drgania mechaniczne o działaniu ogólnym oraz przenoszonych przez kończyny górne,
- 2 pracowników w narażeniu na pył drewna (czynnik o działaniu rakotwórczym lub mutagennym).

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach pracy dla stwierdzonych nieprawidłowości wydano 9 decyzji na poprawę warunków pracy.

Wydane decyzje dotyczyły usunięcia nieprawidłowości:

- braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- przeprowadzenia aktualizacji oceny ryzyka związanego z wykonywaną pracą,
- opracowania zgodnie ze stanem faktycznym i przekazać PPWIS „Informację o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”,
- dokonania klasyfikacji szkodliwych czynników biologicznych występujących w środowisku pracy.

Nie wydano decyzji unieruchamiającej stanowisko pracy oraz postanowień o nałożeniu grzywien celem przymuszenia do wykonania obowiązku.

W odniesieniu do czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy przeprowadzono 17 kontroli, w wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu drewna w 1 zakładzie pracy.

5.2 CHOROBY ZAWODOWE

W roku 2023 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu wpłynęło 5 zgłoszenie podejrzenia choroby u pracowników zamieszkałych na terenie powiatu przemyskiego oraz 1 zgłoszenie pracownika spoza terenu miasta Przemyśl i powiatu przemyskiego. 1 zgłoszenie dotyczyło podejrzenia choroby zawodowej z pozycji 6 wykazu chorób zawodowych – astma oskrzelowa, 1 zgłoszenie - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka oraz 4 zgłoszenia z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – choroby zakaźne lub pasożytnicze, albo ich następstwa. Prowadzono 11 postępowań w sprawach chorób zawodowych. Wydano 1 decyzję administracyjną, stwierdzającą chorobę zawodową u pracownika zatrudnionego w placówce ochrony zdrowia znajdującej się na terenie powiatu przemyskiego, 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową u właściciela indywidualnego gospodarstwa rolnego z terenu powiatu przemyskiego oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie w sprawie podejrzenia choroby zawodowej.

5.3 DZIAŁANIA W ZAKRESIE BADAŃ I POMIARÓW CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY

W ramach nadzoru nad środowiskiem pracy w roku 2023 wykonano pomiary czynników szkodliwych w 4 zakładach pracy na terenie powiatu przemyskiego tj.: w zakładzie usług komunalnych, zakładzie z branży meblarsko-tartacznej, w zakładzie produkującym drewno klejone, zakładzie przemysłu drzewnego. Określono poziomy ekspozycji na hałas w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych natężeń stężenia pyłu drewna oraz przeprowadzono badania ilościowe i jakościowe grzybów pleśniowych, badania mające na celu identyfikację bakterii gram ujemnych oraz ogólnej liczby drobnoustrojów/bakterii mezofilnych w powietrzu na stanowiskach pracy. Pomiary i badania środowiskowe wykonane zostały przez akredytowane laboratorium WSSE w Rzeszowie Dział Laboratoryjny Laboratorium Higieny Pracy – Pracownia w Przemyślu oraz w Rzeszowie.

5.4 DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W PRZEMYŚLU W ZAKRESIE ZMNIEJSZANIA ZAGROZEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZE ŚRODKI ZASTĘPCZE I NOWE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE W 2023 R.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu nadzoru sanitarnego dot. kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych (ŚZ) lub nowych substancji psychoaktywnych

(NSP) w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023 r. w zakresie ograniczania dostępności środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, tak jak w ubiegłych latach, podejmowane były przy współpracy z innymi organami i polegały przede wszystkim na wymianie informacji o nowych substancjach psychoaktywnych oraz środkach zastępczych.

5.4.1 SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W OBSZARZE ZATRUĆ ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI LUB NOWYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI

Organy inspekcji sanitarnej są obowiązane do wprowadzania danych do Systemu Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD). Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne zgłaszają państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Zgłoszone dane gromadzone są w Systemie Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych i służą do sporządzenia corocznego Raportu Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącego zatruc środkami zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w Polsce. W 2023 r. Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Przemyślu nie zgłoszono żadnych przypadków interwencji medycznych, zakwalifikowanych jako podejrzenie zatrucia lub zatrucie nowymi substancjami psychoaktywnymi i środkami zastępczymi. Nie wpłynęły również żadne informacje o zgonach spowodowanych zażyciem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

5.4.2 OGRANICZENIE OBROTU I DOSTĘPNOŚCI ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

W okresie sprawozdawczym nie prowadzono postępowań w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na terenie powiatu przemyskiego, nie było zgłoszeń o przypadkach zatruc lub zgonów wywołanych przez wyżej wymienione substancje. W 2023 r. w obiektach na terenie powiatu nie przeprowadzono kontroli oraz nie wydawano decyzji dot. wycofania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

6. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNYMI W PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA I WYPOCZYNKU

Na terenie powiatu przemyskiego w 2023 r. nadzorem sanitarnym objętych było 38 placówek oświatowo – wychowawczych. W ciągu roku przeprowadzono 85 kontroli sanitarnych w 55 obiektach. Kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarno - higienicznego obiektów oraz higieny procesu nauczania, w tym warunków do utrzymania czystości osobistej uczniów, właściwego rozkładu zajęć i przerw w celu niedopuszczenia do przemęczenia, zachowania warunków ergonomii i odpowiednich parametrów technicznych ławek, krzeseł i mebli szkolnych, dbania o właściwe oświetlenie, ogrzewanie i wietrzenie sal szkolnych w placówkach oświatowo - wychowawczych. Kontrole dotyczyły również przygotowania placówek do rozpoczęcia roku szkolnego 2023/2024.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 3 decyzje dotyczące poprawy stanu sanitarno-higienicznego placówki i 2 decyzje nakazujące przeszkolenie pracowników placówki z pierwszej pomocy przedmedycznej. Wystawiono 1 mandat karny na kwotę 100 zł za nieprzestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania porządku i czystości w placówce.

6.1 STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż w 3 skontrolowanych placówkach nie były spełnione wymagania sanitarno-higieniczne. Placówki, w których stwierdzono uchybienia to: Zespół Szkół w Nehrybce, Szkoła Podstawowa w Buszkowicach i Szkoła Podstawowa w Hureczku. Wystosowano wystąpienia do Dyrektora Szkoły oraz organu prowadzącego w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości. Pozostałe skontrolowane placówki wykazano jako dobre.

6.2 OCENA WARUNKÓW DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2023 r. oceniono, iż spośród skontrolowanych placówek właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej zapewniały wszystkie placówki nauczania i wychowania. 11 skontrolowanych placówek posiada własne ujęcie wody bez uzdatniania wody i 10 placówek nie jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej, posiada zbiornik bezodpływowy. Pozostałe skontrolowane obiekty podłączone są do gminnej sieci wodno-kanalizacyjnej. Nie stwierdzono braków bieżącej ciepłej i zimnej wody. Sytuacja w zakresie zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej ulega systematycznej poprawie. Placówki zapewniają bieżącą

ciepłą i zimną wodę w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych, środki higieny osobistej oraz właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń sanitarnych.

6.3 ERGONOMIA WYPOSAŻENIA PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2023 r. przeprowadzono ocenę dostosowania mebli do wzrostu uczniów w 4 placówkach oświatowo-wychowawczych. Łącznie sprawdzono 60 stanowisk w 12 oddziałach. Nie stwierdzono uchybień w ww. zakresie.

6.4 ZAPEWNIENIA MIEJSCA NA PODRĘCZNIKI I PRZYBORY SZKOLNE I HIGIENICZNA OCENA ROZKŁADÓW ZAJĘĆ LEKCYJNYCH W PLACÓWKACH

Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyślu w swojej pracy podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy. W tym celu podczas kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych sprawdzali, w jaki sposób szkoły realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Zgodnie z nim, w pomieszczeniach szkoły lub placówki powinna zostać zapewniona uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. We wszystkich skontrolowanych placówkach była zapewniona możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych. Nie stwierdzono uchybień ww. zakresie.

Ocena higieny procesów nauczania – rozkład zajęć określa, iż plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a także zróżnicowania zajęć w każdym dniu. Zgodnie z wytycznymi oceniano, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina oraz czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny. W ramach bieżącego nadzoru placówek oświatowych nie stwierdzono uchybień w ww. zakresie.

W 2023 r. przeprowadzono pomiary dotyczące obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w 2 szkołach Podstawowych na terenie powiatu przemyskiego. Badania objęły 9 oddziałów, łącznie 131 uczniów. 35 uczniów posiadało plecaki o wartości do 10% ich masy ciała, 60 uczniów posiadało tornistry o wartości pomiędzy 10 – 15% wagi swojego ciała, natomiast plecaki 36 osób przekraczały dopuszczalną wysoką normę 15% masy ciała. Największe przeciążenie tornistrami dotyczyły uczniów klas III i IV.

Pomimo stworzenia w szkołach warunków do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, uczniowie nadal noszą zbyt ciężkie plecaki, co niekorzystnie wpływa na ich zdrowie i samopoczucie.

Tabela 7. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

Rodzaj placówki	Przeprowadzono ważenie tornistrów			Miejsce na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN		
	Liczba placówek objętych badaniem	Liczba oddziałów objętych badaniem	Liczba uczniów poddanych badaniom	Liczba szkół, które nie zapewniły miejsca na podręczniki przybory szkolne	Liczba szkół, które zapewniły uczniom szafki z indywidualnym i skrytkami	Liczba szkół, które zapewniły inne miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych
Szkoły podstawowe samodzielne	1	5	74	0	4	17
Szkoły podstawowe funkcjonujące w zespołach	1	4	57	0	1	6
SUMA	2	9	131	0	5	23

6.5 WARUNKI DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano m. in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego. Na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2023 r. ustalono, że w 7 placówkach uczniowie mogli korzystać z pełnej infrastruktury sportowej, tj. szkolnego zespołu sportowego wraz z boiskiem, w skład którego wchodzi jedna lub dwie sale sportowe oraz pomieszczenia pomocnicze, tj. przebieralnie, natryski, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, gabinet wychowania fizycznego – pokój nauczycieli.

W skontrolowanych szkołach odnotowano, że w 2 placówkach prowadzi się zajęcia z wychowania fizycznego na korytarzach szkolnych.

Podczas kontroli stwierdzono brak zaplecza sportowego w 1 z placówek skontrolowanych.

Podczas przeprowadzanych kontroli oceniano również stopień korzystania przez uczniów

z natrysków po zajęciach sportowych. Pomimo możliwości korzystania z natrysków, nie korzysta się z natrysków w szkołach.

6.6 WARUNKI SANITARNE ZORGANIZOWANYCH FORM WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Na terenie powiatu przemyskiego, zimowy oraz letni wypoczynek dzieci i młodzieży został skontrolowany przez pracowników Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży. Wszystkie turnusy wypoczynkowe zostały zgłoszone przez organizatorów do elektronicznej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Przeprowadzono 2 kontrole zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży z 6 turnusów zgłoszonych do elektronicznej bazy MEN. Wypoczynek zimowy zorganizowany głównie w formie kolonii w obiekcie hotelowym oraz obiekcie okazjonalnie wykorzystywanym do wypoczynku. W skontrolowanych turnusach z wypoczynku łącznie skorzystało 86 dzieci. Podczas zimowej akcji nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach. Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie zasad opracowanych i wdrożonych wytycznych wydanych przez GIS i MEN, zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, przestrzeganie procedur higienicznych opracowanych przez organizatorów wypoczynku.

Letni wypoczynek został skontrolowany w 5 placówkach, przeprowadzono 9 kontroli z 31 turnusów zgłoszonych do elektronicznej bazy MEN. 2 turnusy zostały odwołane. Z wypoczynku letniego skorzystało 365 dzieci i młodzież w wieku 7-24 lat. Dodatkowo przeprowadzono 1 kontrolę letniego wypoczynku dzieci, tzw. „drzwi otwartych”, z których skorzystało 45 dzieci.

Organizatorzy wypoczynku zadbali o bezpieczeństwo i aktywne spędzanie czasu wolnego przestrzegając zalecanych wytycznych przez Ministerstwo Edukacji i Sportu oraz Państwową Inspekcję Sanitarną, która na bieżąco kontrolowała przestrzeganie procedur sanitarnych. Nie stwierdzono uchybień.

6.7 ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE

Na terenie powiatu przemyskiego funkcjonuje 1 żłobek. W 2023 r. przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego placówki. Podczas kontroli oceniono zachowanie limitu miejsc, sprawność wentylację grawitacyjną lub mechaniczną, otwieralność okien co najmniej 50% ich powierzchni, zapewnienie dostatecznej ilości urządzeń sanitarnych, w tym dostęp do bieżącej ciepłej wody, bieżącą czystość pomieszczeń, mebli, sprzętów i zabawek, przechowywanie

pościeli i leżaków, zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania. Podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono uchybień.

7. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA NA TERENIE POWIATU PRZEMYSKIEGO

Działania podejmowane w 2023 roku przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Przemyśle wynikały z założeń Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2022–2026 oraz sytuacji epidemiologicznej powiatu przemyskiego

Podejmowane działania w 2023 roku przez Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia skierowane były do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, ich rodziców i opiekunów, jak również nauczycieli, wychowawców oraz społeczności lokalnej zamieszkującej na terenie powiatu przemyskiego. Miały one na celu promować zdrowy styl życia oraz poszerzać odpowiedzialność za zdrowie własne i swoich najbliższych. Wszystkie działania podejmowane były przy współpracy różnych instytucji państwowych, samorządowych oraz podmiotów niepublicznych.

Na terenie powiatu przemyskiego w placówkach oświatowych realizowano programy edukacyjne.

7.1 PROGRAMY EDUKACYJNE

7.1.1 OGÓLNOPOLSKI PROGRAM PT.: „Trzymaj formę”

Program propagujący zdrowy styl życia, promujący zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczną. Początkiem roku 2023 koordynator powiatowy w PSSE w Przemyśle zaprosił koordynatorów szkolnych na szkolenie (18 uczestników). Celem spotkania była aktualizacja założeń programowych oraz przekazania aktualnych materiałów edukacyjnych dla młodzieży oraz nauczycieli. Dodatkowo nauczyciele mogli uczestniczyć w konferencji naukowo - szkoleniowej dotyczącej aktywności fizycznej i zbilansowanej diety pn. „Czynniki fizyczne, psychiczne i społeczne mające wpływ na aktywność fizyczną i prawidłowe odżywianie u dzieci i młodzieży”.

Konferencja organizowana przez WSSE Rzeszów oraz Uniwersytet Rzeszowski. W ramach realizacji programu w szkołach odbyły się liczne spotkania pracowników PSSE w Przemysłu z młodzieżą, gdzie tematyka spotkań dotyczyła min. napojów energetyzujących.

W roku szkolnym 2022/2023 do programu przystąpiło 14 szkół podstawowych, a edukacją objęto 1071 dzieci. Wszystkie działania podejmowane w ramach projektu „Trzymaj formę” w szkołach cieszyły się dużym zaangażowaniem wśród uczniów, którzy zainteresowaniem i pasją łączyli zabawę i sport do osiągnięcia zamierzonego celu.

7.1.2 PROGRAM „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program dedykowany do najmłodszej grupy dzieci. W tym też okresie kształtują się u maluchów zachowania dotyczące zdrowia i dla tego też, ważnym elementem jest edukacja w zakresie prawidłowego odżywiania. Program realizowany w 2 Przedszkolach na terenie powiatu przemyskiego, edukacją objęto 40 dzieci oraz 25 rodziców i opiekunów. Dzieci bardzo chętnie brały udział w zajęciach praktycznych i teoretycznych, zarówno w grupie rówieśniczej jak i indywidualnie w przedszkolu. Uwzględniono w nim integrację całego środowiska biorącego udział w rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym, uczy dzieci jak być świadomym konsumentem, kształtuje postawy determinujące zachowania zdrowotne, propaguje zdrowy styl życia.

7.1.3 PROGRAM „Bieg po zdrowie”

V edycja programu realizowana była w szkołach podstawowych. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci klas IV i ich rodzice.

Edukacją objęto 181 dzieci oraz 83 rodziców/opiekunów. Program nadal w opinii koordynatorów szkolnych jest programem dobrze przygotowanym merytorycznie.

7.1.4 PROGRAM „Czyste powietrze wokół nas”

Adresowany do przedszkolaków, ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu jest edukacja w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. W roku szkolnym 2022/23 realizowany był w 3 przedszkolach (edukacją objęto 79 dzieci oraz 79 rodziców i opiekunów). Program został odebrany przez nauczycieli jako wartościowy i praktyczny, przyczynił się do zwiększenia wiedzy dzieci na temat codziennych nawyków zdrowotnych, dzieci potrafią rozpoznać co jest dobre dla ich zdrowia, a co im szkodzi. Wszyscy koordynatorzy przedszkolni zdecydowali wziąć udział w realizacji programu w bieżącym roku szkolnym.

7.1.5 DNI ZDROWIA PSYCHICZNEGO - październik 2023

W październiku 2023 roku w Muzeum Ziemi Przemyskiej, PSSE w Przemysłu zorganizowała konferencję warsztatową pn.: „Przemysłana obecność- jak wesprzeć dzieci i młodzież w kryzysie”. Konferencję zorganizowano jako jedno z działań w ramach „Dni Zdrowia Psychicznego”, przy współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Przemysłu.

Celem wydarzenia było przedstawienie narzędzi do pracy z młodzieżą, a także przegląd dostępnych na rynku środków psychoaktywnych jako produktu, po który młodzież sięga w momentach kryzysu. Konferencja była dedykowana pedagogom i psychologom szkolnym, asystentom rodziny oraz wychowawcom domów dziecka- łącznie uczestniczyło w niej 118 osób. Cenne uwagi wnieśli prelegenci min. dr n.med. Dariusz Mazurkiewicz- lekarz psychiatra dzieci i młodzieży, pedagog specjalista psychoterapii uzależnień Marcin Milkowski oraz psycholog/ terapeuci z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Przemysłu pani Joanna Markin i Karolina Gołabek.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród pedagogów i psychologów z wnioskiem takim, że potrzebna jest dalsza kontynuacja działań w tym zakresie.

Podsumowaniem konferencji był raport o zdrowiu psychicznym dzieci i młodzieży z miasta Przemysła i powiatu przemyskiego. Dane do raportu zebrano podczas warsztatów, będących elementem konferencji. Raport ukazał się na łamach tygodnika Życie Podkarpackie.

W mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej umieszczono 9 postów, których odbiorcami było 660 osób.

7.1.6 PROGRAM „Zawsze razem”

Realizowany w szkołach podstawowych w klasach od I – III. Głównym celem programu jest kształtowanie u dzieci właściwych postaw wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz nauka podejmowania zdrowych wyborów. Program zrealizowały 3 szkoły podstawowe na terenie powiatu przemyskiego, objęto edukacją 82 uczniów i 82 rodziców. Wzbogaceniem programu była kolorowanka dla dzieci z którą dzieci pracowały.

7.1.7 PROGRAM „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”

Celem programu jest kształtowanie zachowań i odpowiedzialności za własne zdrowie. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, realizowany na terenie powiatu w 1 szkole, w której objęto edukacją 36 uczniów.

7.2 AKCJE, KAMPANIE I INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA PROZDROWOTNE

7.2.1 KAMPANIA „Coś was łączy? Zrób test na HIV”

Kampania edukacyjna „Coś Was łączy? Zrób test na HIV” zachęca do poznania swojego statusu serologicznego oraz upowszechniania informacji na temat HIV/AIDS. Głównym celem tego przedsięwzięcia jest umożliwienie bezpłatnego i anonimowego wykonania testu diagnostycznego w kierunku HIV jak największej liczbie osób. Lepiej wykonać test i poznać swój status serologiczny, niż żyć z HIV nie wiedząc o tym. Osoba, która wie, że jest zakażona HIV, ma szansę zadbać o zdrowie swoje i swoich bliskich. Kampania była propagowana w mediach społecznościowych PSSE w Przemyślu oraz przez pracowników oddziału OZ i PZ, którzy przekazywali informację w palcówkach oświatowych na terenie powiatu przemyskiego, przedstawiając w jakich miejscach/ punktach można wykonać bezpłatnie i anonimowo test w kierunku HIV.

7.2.2 PROFILAKTYKA CHORÓB ZAKAŻNYCH – PROMOCJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Istotnym elementem działań prowadzonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Przemyślu była kampania promująca „Szczepienia ochronne”, mająca na

celu uświadamić, informować i rozwiać wszelkie wątpliwości na temat szczepień ochronnych dzieci i młodzieży.

W związku z powyższym organizowano w szkołach ponadpodstawowych spotkania z młodzieżą na temat szczepień ochronnych i kalendarza szczepień obowiązującego w 2023 r.

W tym celu zostały zorganizowane:

- 2 spotkania edukacyjne dla 78 uczniów szkół ponadpodstawowych
- 2 spotkania edukacyjne z nauczycielami/pedagogami.

PSSE w Przemyślu 26 maja 2023 roku zorganizowała konferencję szkoleniową w Muzeum Ziemi Przemyskiej dla personelu medycznego nt: „Porozmawiajmy o szczepieniach”. Celem było przedstawienie problematyki szczepień ochronnych wśród populacji w świetle obecnej sytuacji geopolitycznej i epidemiologicznej na świecie. W konferencji uczestniczyło 96 osób.

7.2.3 PROJEKT Innovative Immunisation Hubs - Immuhubs

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu w roku 2023 przystąpiła do europejskiego projektu pt.: Innovative Immunisation Hubs- Immuhubs. Celem projektu było ograniczenie przenoszenia chorób zakaźnych, którym można zapobiegać dzięki szczepieniom, poprzez propagowanie rzetelnej wiedzy na temat profilaktyki chorób, a przez to zwiększenie liczby szczepień wśród ludzi znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, odizolowanych i trudno dostępnych grup. W powiecie przemyskim objęliśmy projektem jedną grupę docelową tj: dzieci i młodzież do lat 12 w domu dziecka w Nienadowej oraz w Ostrowie. Przeprowadzono anonimowo ankiety z opiekunami na temat wyszczepialności dzieci wynikającej ze szczepień obowiązkowych z kalendarza szczepień (5 ankiet anonimowych).

7.2.4 AKCJA „Problem wagi ciężkiej”

Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego 2022/2023 Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu przystąpiła do II edycji kampanii „Problem wagi ciężkiej”. Pracownicy PSSE przeprowadzili w dwóch szkołach pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów wśród 131 uczniów. Podczas akcji ważenia tornistrów w szkołach, spotkano się z różnymi rodzajami tornistrów i plecaków; z materiału oraz usztywnione. Zaobserwowano, że dzieci z klas nauczania wczesnoszkolnego miały przeciążone plecaki. Spowodowane to było tym, że oprócz książek noszą plastikowe śniadaniówki, często po 2 napoje, nierzadko zabawki i inne niepotrzebne w szkole rzeczy osobiste. Przeprowadzono 2 pogadanki z dziećmi na temat, w trakcie których uświadamiano, co powinno się znaleźć w plecaku ucznia. Przedstawiono

także prawidłowe zakładanie plecaka przez dziecko oraz zwrócono uwagę rodzicom, jakie cechy plecaka są istotne, aby ułatwić zakup tego właściwego. W spotkaniach uczestniczyło 131 uczniów oraz 10 nauczycieli.

7.2.5 ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

Wśród działań realizowanych corocznie, a skierowanych do lokalnej społeczności naszego powiatu, PSSE w Przemyślu zorganizowała Dni Profilaktyki Onkologicznej „Masz haka na raka?”. Akcja objęta honorowym patronatem Prezydenta Miasta Przemyśla, Starostę Powiatu Przemyskiego oraz tygodnik Życie Podkarpackie. Spotkania warsztatowe z mieszkańcami miasta odbyły się m.in. w Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju Leszna, skierowane do lokalnej społeczności Gminy Medyka. Działania prowadzone były przy współpracy Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Przemyślu oraz uczelni wyższej PANS w Przemyślu. Omówiono profilaktykę nowotworową raka skóry/ czerniaka. Odbyło się spotkanie z lekarzem dermatologiem, który omówił znamiona i objawy czerniaka. Diagnostykę raka piersi przedstawiła Pani profesor z PANS, odbyły się warsztaty samobadania piersi, przedstawiono pielęgnację skóry po mastektomii.

Podsumowaniem warsztatów była zorganizowana akcja profilaktyczna „Masz haka na raka?” dla mieszkańców miasta Przemyśla i powiatu przemyskiego w Galerii Sanowa w dniu 15 kwietnia 2023 r. poświęcona tematyce onkologicznej, gdzie były promowane badania profilaktyczne, wywiady z specjalistami/ lekarzami, gry i zabawy, gdzie promowano zdrowy styl życia i aktywność fizyczną. Udzielano porad w zakresie zdrowego żywienia i zbilansowanej diety. Odbyła się również zbiórka włosów na peruki dla osób chorych na nowotwory w salonie Cabello w Galerii Sanowa. Promocja wydarzenia była poprzedzona wywiadem w radio ESKA z PPIS w Przemyślu, Dyrektorem Szkoły Medycznej w Przemyślu i kierownikiem kierunku „Pielęgniarstwo” PANS w Przemyślu. Informacja o akcji profilaktycznej „Masz haka na raka?” została opisana trzykrotnie w lokalnej prasie „Życie Podkarpackie”. Umieszczono informację w mediach społecznościowych PSSE Przemyśl 13 postów, których odbiorcami było 6028 osób.

7.2.6 BEZPIECZNY WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY – BEZPIECZNE WAKACJE, BEZPIECZNE FERIE

PSSE w Przemyślu wzorem lat ubiegłych realizowała przy współpracy Komendy Miejskiej w Przemyślu akcje Bezpieczne wakacje, Bezpieczne ferie, których celem było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń u dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie

powiatu przemyskiego. W czerwcu 2023 roku zorganizowano webinar dla organizatorów wypoczynku letniego. Szkolenie dotyczyło „Organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży- aspekt prawny, odpowiedzialność kadry opiekuńczej za bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w trakcie wypoczynku i podróży, bezpieczeństwo w blokach żywieniowych, przygotowanie obiektów do świadczenia usług wypoczynku dla dzieci i młodzieży pod względem sanitarnym i jakości wody”.

W ramach bezpiecznych wakacji w miesiącach: czerwiec, lipiec i sierpień 2023 r. zorganizowano 5 spotkań profilaktycznych dla ponad 272 uczestników letniego wypoczynku. Przeprowadzono pogadanki na temat bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Tematem przewodnim był bezpieczny wypoczynek nad wodą, w górach, lesie, parku i na plaży. Zwrócono uwagę na promieniowanie UV i na stosowanie filtrów przeciwsłonecznych, które chronią przed czerniakiem skóry. Do młodzieży starszej przeprowadzono pogadanki na temat uzależnień od tytoniu, e- papierosów, alkoholu i środków psychoaktywnych, energetyków. Istotnym elementem w edukacji było zwrócenie uwagi na przestrzeganie zasad przestrzegania zasad higieny osobistej i mycia rąk. Przeprowadzano instruktaże prawidłowego mycia rąk. Każda placówka otrzymała plakat przedstawiający instrukcję prawidłowego mycia rąk.

W ramach bezpiecznych ferii, PSSE w Przemysłu zorganizowała 1 spotkanie edukacyjne na temat: Zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej, higieny mycia rąk i higieny osobistej, bezpiecznego korzystania z sieci, napojów energetyzujących, profilaktyki grypy.

PSSE w Przemysłu uczestniczyła w akcjach profilaktycznych skierowanych do ogółu społeczeństwa.

Uczestniczono w:

- w Pikniku „Święto Pieroga” w Ostrowie, na którym przedstawiono wystawę grzybów, można było skorzystać z porad klasyfikatora grzybów. Udzielano także poradnictwa w zakresie szczepień ochronnych wg obowiązującego kalendarza szczepień w Polsce. Promowano szczepienia przeciw HPV dla dziewcząt i chłopców w 13 r. życia. Przeprowadzano instruktaż mycia rąk.

Zdjęcie 1. Święto pieroga w Ostrowie

7.2.7 KAMPANIA „Rzuć palenie razem z nami”

W ramach ogólnopolskiej kampanii „Rzuć palenie razem z nami”, zorganizowano w listopadzie XIV Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych pt.: „Porozmawiajmy o uzależnieniach”. Przedsięwzięcie to skierowane było do uczniów klas VII i VIII oraz szkół ponadpodstawowych. Celem Przeglądu była popularyzacja twórczej aktywizacji i edukacji młodzieży w zakresie uzależnień. Wykorzystanie takiej formy przekazu jest bardziej efektywne niż prelekcja czy wykład. Daje szansę młodym ludziom na wyrażenie tego co uważają za ważne i warte uwagi oraz pokazać w jaki sposób postrzegają problem uzależnień. Patronat nad Przeglądem objął Prezydent Miasta Przemyśla, Starosta Powiatu Przemyskiego oraz tygodnik Życie Podkarpackie.

W bieżącym roku szkolnym do konkursu zgłosiło się (6 placówek oświatowych), cztery szkoły z powiatu przemyskiego. Komisja konkursowa oceniła 6 spektakli i wyłoniła spektakl Szkoły Podstawowej w Krasiczynie pt. „W Sieci”. Szkoła reprezentowała powiat przemyski w eliminacjach wojewódzkich w Rzeszowie.

Konkurs odbył się 14 listopada 2023 r., zorganizowany został w Centrum Kulturalnym w Przemyślu. Nagrody zostały ufundowane przez PPIS w Przemyślu, Prezydenta Miasta

Przemysła i Starostę Powiatu Przemyskiego. Umieszczono w mediach społecznościowych PSSE Przemysł 7 postów, których odbiorcami było 1631 osób, tygodnik Życie Podkarpackie umieścił dwa artykuły w lokalnej prasie.

7.3 PROGRAMY LOKALNE

7.3.1 PROGRAM „Nie pal przy mnie proszę”

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych, którego celem jest kształtowanie u najmłodszych postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni w ich obecności palą. Przekazywane są informacje, że nie tylko czynne, ale i bierne palenie jest szkodliwe dla zdrowia. Przyjęte w programie założenia, cele, przekazywane treści i metody ich realizacji sprzyjały wzmocnieniu w uczniach zachowań i umiejętności asertywnego radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu. Zajęcia realizowano zgodnie ze scenariuszami, stosując aktywne metody pracy z uczniami. Program na terenie powiatu przemyskiego realizowany był w 4 szkołach podstawowych. Objęto edukacją 116 uczniów oraz 36 rodziców i opiekunów dzieci.

7.3.2 PROGRAM „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program edukacji antytytoniowej skierowany do uczniów starszych klas szkół podstawowych. Celem programu jest zapobieganie paleniu przez młodzież oraz opóźnienie inicjacji tytoniowej, zwiększenie wiedzy o szkodliwości biernej i czynnej ekspozycji na dym tytoniowy, kształtowanie postaw asertywnych i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Realizacja programu w tej grupie wiekowej jest bardzo ważna, ponieważ w tym okresie gwałtownie wzrasta liczba młodzieży eksperymentującej z papierosami. W roku szkolnym 2022/2023 do programu przystąpiło 5 szkół podstawowych z terenu powiatu przemyskiego, a edukacją objęto 131 uczniów i 33 rodziców i opiekunów dzieci.

Efektem zrealizowanego programu było wypracowanie u uczniów postawy prozdrowotnej, zdolności zachowań asertywnych i radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

7.3.3 PROGRAM „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży”

Program edukacyjny dotyczący zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka.

Celem głównym programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka, wyedukowanie młodzieży w zakresie profilaktyki chorób wywoływanych przez kleszcze oraz promowanie skutecznych metod profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu (szczepienia profilaktyczne) oraz boreliozy (stosowanie repelentów, odpowiedniego ubioru, etc). Program realizowany na terenie Gminy Krasieczyn w szkołach podstawowych. Edukacją objęto 158 uczniów.

7.4 KOMUNIKACJA SPOŁECZNOŚCIOWA

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu, od kilku lat informuje społeczność lokalną w powiecie przemyskim o bieżącej sytuacji epidemiologicznej oraz sprawach bieżących na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-przemysl oraz w mediach społecznościowych, tj. swoim profilu na Facebooku. W 2023 roku tematyka udostępnianych informacji dotyczyła prowadzonych działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży oraz akcji profilaktycznych prowadzonych przez oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

8. DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W RAMACH ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Działalność w zakresie zapobiegawczego ma charakter zapobiegawczy i pozwala na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska na różnych etapach realizacji przedsięwzięć/inwestycji, opiniowania usytuowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uzgodnień rozwiązań projektowych, a także odbiorów końcowych obiektu, co w następstwie ma ogromne znaczenie w zakresie oddziaływania środowiska na zdrowie publicznego.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2023 r. skupiała się przede wszystkim na:

- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych;

- wydawaniu opinii wynikających z innych przepisów niż prawo budowlane, np. prawo oświatowe, ustawa nad dziećmi do lat 3,
- wydawaniu opinii dotyczących spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz dla nadzoru farmaceutycznego,
- wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- opiniowaniu projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opiniowaniu w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- wydawaniu ocen higienicznych dotyczących zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych na etapie przystosowania obiektów pod proponowaną funkcję,
- udzielaniu konsultacji ustnych i telefonicznych, dotyczących głównie zapewnienia odpowiednich wymogów higieniczno-zdrowotnych na etapie rozwiązań projektowych oraz na etapie przeprowadzania bieżących remontów w obiektach budowlanych.

W roku 2023, na terenie powiatu przemyskiego przeprowadzono łącznie 43 kontrole i oględziny. Uczestniczono w 16 odbiorach końcowych obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania. Wydano 1 opinię o spełnieniu wymagań higieniczno-sanitarnych dla placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz 1 decyzję o spełnieniu wymagań higieniczno-sanitarnych dla żłobka. Wydawano 2 opinie dotyczące spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz dla nadzoru farmaceutycznego – m.in. punkt stacjonowania karettek. Wydano 15 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Zaopiniowano 8 projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wydano 9 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko. Wydano 1 opinię w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Uzgodniono 12 projektów decyzji o warunkach zabudowy. Dla zapewnienia

odpowiednich warunków higienicznych na etapie przystosowania obiektów pod proponowaną funkcję wydano 23 oceny higieniczne obiektów m.in. salonów kosmetycznych, fryzjerskich, lokali gastronomicznych, punktów sprzedaży artykułów spożywczych.

9. PODSUMOWANIE

Przedstawiona roczna ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu przemyskiego za rok 2023 może stanowić podstawę działań podejmowanych w celu poprawy warunków życia i pracy mieszkańców naszego powiatu w tym promowania postaw prozdrowotnych.

Stan sanitarny w skontrolowanych w roku 2023 podmiotach leczniczych zarówno otwartej jak i zamkniętej opieki zdrowotnej zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego został oceniony jako dobry. W podmiotach, w których stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia zostały wydane decyzje administracyjne i zalecenia pokontrolne nakazujące poprawę stanu sanitarno-higienicznego.

W roku 2023 nastąpiła poprawa w zakresie stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży do 19 r.ż. jest to wzrost wyszczepialności o 1,5% w stosunku do roku poprzedniego. Jednak w dalszym ciągu wzrasta odsetek osób zgłaszanych jako uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych, w związku z czym w ciągu ubiegłego roku wystosowano 18 wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej wraz z tytułami wykonawczymi. Natomiast w wyniku podejmowanych przez PPIS w Przemysłu tzw. „działań miękkich” zaszczepiono 15 dzieci zgłoszonych jako uchylające się od szczepień.

Analizując sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu przemyskiego w 2023 roku w porównaniu do roku 2022 można zauważyć wzrost liczby zachorowań na salmonellozy – zatrucia pokarmowe, ospę wietrzną, płonicę, boreliozę i legionelozę. Zanotowano spadek liczby zachorowań na wirusowe i bakteryjne zakażenia jelitowe i Covid. W 2023 roku nie zanotowano zachorowań na wirusowe zapalenie mózgu, kiłę i AIDS.

W 2023 r. stan sanitarno – higieniczny zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego nie odbiegał od stanu sanitarnego z ubiegłego roku. Dzięki sukcesywnie wdrażanym przez przedsiębiorców systemom zapewnienia jakości od lat systematycznie poprawia się stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością.

W wyniku prowadzenia szerokich działań mających na celu informowanie producentów produkcji pierwotnej o obowiązku rejestracji oraz wymaganiach higieniczno - sanitarnych

podczas uprawy, zbioru i skupu owoców (ze szczególnym uwzględnieniem owoców miękkich), następuje ciągły wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów prowadzących tę formę działalności gospodarczej.

W 2023 r. kontynuowano sprawdzanie jakości żywienia w szpitalach, szkołach przedszkolach żłobkach stosując metodę teoretyczną. W obszarach tych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2023 r. jakość wody przeznaczonej do spożycia we wszystkich wodociągach spełniała normy higieniczne.

W trakcie prowadzonych kontroli szczególnie wnikliwej ocenie poddano obiekty ze względu na charakter świadczonych usług np.: zakłady kosmetyczne, tatuażu, w których w trakcie wykonywania usług dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości były usuwane na bieżąco lub w terminach wyznaczonych w postępowaniu administracyjnym. Gospodarka w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów w nadzorowanych obiektach była prowadzona prawidłowo. Stan higieniczny obiektów i terenów użyteczności publicznej nie stwarzał zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Stan sanitarny zakładów pracy na terenie powiatu przemyskiego nie uległ zasadniczym zmianom w porównaniu z rokiem 2022. W trakcie kontroli nie stwierdzano rażących nieprawidłowości i naruszeń przepisów prawa w zakresie higieny pracy, które skutkowałyby unieruchomieniem zakładu pracy bądź jego części. W roku 2023 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyśle nie wpłynęły żadne zgłoszenia dotyczące nielegalnego obrotu i udostępniania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz podejrzeń zatrucia takimi środkami.

Podczas przeprowadzanych kontroli placówek oświatowo-wychowawczych zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie stosowania się do zaleceń MEN, sprawdzano posiadanie przez personel aktualnej dokumentacji zdrowotnej, mikroklimat pomieszczeń, stan techniczny sprzętów, dostępność środków czystościowo - higienicznych, zapewnienie dostatecznej ilości urządzeń sanitarnych, w tym dostęp do bieżącej ciepłej wody, bieżącą czystość pomieszczeń, stan czystości terenu wokół placówki.

Stan sanitarno – higieniczny i techniczny budynków, w których funkcjonują szkoły publiczne w większości określa się jako dobry.

Sanitariaty uczniowskie wyposażone w urządzenia sanitarne, bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki konieczne do utrzymania higieny osobistej dzieci.

W 2023 r. można zaobserwować znaczną poprawę dot. dostosowania stołów i krzeseł do wymogów ergonomii. W większości placówek meble są oznakowane, prawidłowo zestawione i dostosowane do wzrostu uczniów. Dodatkowo w salach lekcyjnych zamontowano przymiary wzrostu.

We wszystkich placówkach uczniowie mają możliwość pozostawienia książek i przyborów szkolnych. Są to szafki uczniowskie lub inne wyznaczone miejsca w sali lekcyjnej.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie planowania rozkładu zajęć uczniów. Negatywnym zjawiskiem jest ciągle stosowanie 5 – minutowych przerw międzylekcyjnych. Często jest to spowodowane dojazdem zarówno dzieci, jak i nauczycieli do placówek oświatowo – wychowawczych.

Realizacja programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych, a także realizowanych Projektów, była możliwa dzięki współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z placówkami oświatowymi, władzami samorządowymi, zakładami opieki zdrowotnej oraz organizacjami pozarządowymi i europejskimi.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu, od kilku lat informuje społeczność powiatu przemyskiego o sytuacji epidemiologicznej oraz sprawach bieżących na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-przemysl, w mediach społecznościowych, tj. własnym profilu na Facebooku.

Działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Kontrolowano przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Przy wydawaniu opinii dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko uwzględniano zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego i zachowanie właściwych warunków życia ludzi znajdujących się w ich sąsiedztwie.

Udzielano ponadto wielu konsultacji i informacji w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych, głównie w sprawach dotyczących adaptacji obiektów na działalność usługową związaną z produkcją i obrotem żywnością, placówek oświatowych, placówek świadczących usługi medyczne - gabinety specjalistyczne, przychodnie oraz dotyczących zakładów fryzjerskich i kosmetycznych.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, że bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu przemyskiego jest na dobrym poziomie.